

FIRMA
i PRAWO
tydzień z komentarzamiWtorek
17 maja 2016
nr 94 (4241)**Piotr Zimmerman**
doradca restrukturyzacyjny
w Zimmerman Filipiak
Restrukturyzacja SA**dr Patryk Filipiak**
doradca restrukturyzacyjny
w Zimmerman Filipiak
Restrukturyzacja SA

Prezentujemy dziewiątą część komentarza do ustawy z 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. poz. 978 ze zm.; dalej: p.r.). Dziś omawiamy art. 189–217 p.r.

Artykuły 189–209 dotyczą ogólnych przepisów postępowania restrukturyzacyjnego, art. 210–217 regulują zaś postępowanie o zatwierdzenie układu.

W pierwszej kolejności omówione zostaną ogólne zasady wszystkich postępowań restrukturyzacyjnych, w szczególności dotyczące procedury otwarcia postępowania, zasad procedowania w toku postępowania, przeprowadzania dowodów i wydawania orzeczeń. Przepisy te regulują zasady dokonywania obwieszczeń i doręczeń, jak również wskazują terminy do dokonywania czynności przez uczestników postępowania. Prawo restrukturyzacyjne zawiera też zasady dotyczące kosztów postępowania, a w sprawach nieuregulowanych odsyła do regulacji postępowania cywilnego.

Komentarz obejmuje również przepisy szczególne dotyczące pierwszego z postępowań restrukturyzacyjnych

– postępowania o zatwierdzenie układu. Omówione zostaną przepisy dotyczące sposobu wyboru nadzorcy układu i czynności, jakich musi dokonać dłużnik, aby zebrać głosy wierzycieli. Prawo restrukturyzacyjne reguluje również wymogi, jakie musi spełnić układ, aby mógł zostać przyjęty, a następnie zatwierdzony przez sąd. Autorami komentarza do przepisów omówionych w niniejszej części są Piotr Zimmerman (art. 189–209) oraz Patryk Filipiak (art. 210–217).

Poprzednie części komentarza ukazały się:

- **cz. 1 – 22 września 2015 r.** (DGP nr 184),
 - **cz. 2 – 27 października 2015 r.** (DGP nr 209),
 - **cz. 3 – 24 listopada 2015 r.** (DGP nr 228),
 - **cz. 4 – 29 grudnia 2015 r.** (DGP nr 252),
 - **cz. 5 – 26 stycznia 2016 r.** (DGP nr 16),
 - **cz. 6 – 23 lutego 2016 r.** (DGP nr 36),
 - **cz. 7 – 22 marca 2016 r.** (DGP nr 56),
 - **cz. 8 – 26 kwietnia 2016 r.** (DGP nr 80)
- Następna część komentarza ukaze się 21 czerwca 2016 r.**

TYDZIEŃ Z KOMENTARZAMI
– BAZA PUBLIKACJI

W tygodniku Firma i Prawo komentowaliśmy ustawy:

- z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej
- z 5 lipca 2001 r. o cenach
- z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych
- z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze
- z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- z 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych
- z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym
- z 12 grudnia 2012 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów
- z 16 kwietnia z 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
- z 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- z 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta
- z 6 września 2001 r. o transporcie drogowym

Przeoczyłeś tygodnik?

Znajdziesz go w wydaniach DGP na **www.edgp.gazetaprawna.pl**

Ustawa z 15 maja 2015 r.
– Prawo restrukturyzacyjne (cz. 9)

(Dz.U. z 2015 r. poz. 978 ze zm.)

DZIAŁ VIII

Przepisy ogólne
dotyczące postępowania
restrukturyzacyjnego■ **Art. 189. [Dzień otwarcia postępowania]**

1. Dzień wydania postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego jest dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

2. W postępowaniu o zatwierdzenie układu uznaje się, że skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego powstają z dniem układowym, o którym mowa w art. 211.

■ **komentarz**

- **Znaczenie dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.** Określenie dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego ma istotne znaczenie, ponieważ wpływa na ustalenie kręgu wierzycieli objętych układem. Od tego dnia zawieszeniu ulegają postępowania egzekucyjne i zatrzymany zostaje bieg odsetek; co w praktyce oznacza, że dłużnik nie ma obowiązku ich bieżącej spłaty. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego odsetki nie wygasają, ale dzielą los wierzycieli głównej; zatem mogą być w całości umorzone na mocy układu, także w zakresie odsetek od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.
- **Fazy postępowania restrukturyzacyjnego.** Postępowanie restrukturyzacyjne składa się z dwóch faz postępowania sądowego: pierwszą stanowi postępowanie o otwarcie postępowania restrukturyza-

cyjnego, a drugą – właściwe postępowanie restrukturyzacyjne.

Wyjątkiem od tej reguły jest postępowanie o zatwierdzenie układu, którego dwie fazy to: samodzielne zbieranie głosów (etap pozasądowy) i postępowanie o zatwierdzenie układu (etap sądowy).

- **Dzień układowy.** Z powodu odmiennego charakteru postępowania o zatwierdzenie układu, skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego powstają w tym przypadku w chwili określonej odrębnym przepisem. Zgodnie z art. 211 ust. 1 p.r. dzień układowy jest wyznaczany przez dłużnika niezwłocznie po rozpoczęciu pełnienia swojej funkcji przez nadzorcę układu. Dzień układowy powinien przypaść nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu. W praktyce oznacza to, że dłużnik dysponuje pełnymi trzema miesiącami na zbieranie głosów jedynie w przypadku, gdy dzień układowy został ustalony na dzień przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. Uprawnienia wierzycieli do głosowania nad układem oraz skutki przyjętego układu określa się zgodnie ze stanem, jaki istniał w dniu układowym. Zgodnie z innymi przepisami prawa restrukturyzacyjnego wierzycielności powstałe po dniu układowym nie są objęte układem.

■ **Art. 190. [Sąd właściwy]**

1. W przypadku otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec wszystkich współników spółki cywilnej sąd może połączyć do wspólnego rozpoznania sprawy prowadzone wobec współników tej spółki. Jeżeli postępowania otwarto w różnych

sądach, właściwy do dalszego prowadzenia połączonych spraw jest sąd, który pierwszy wydał postanowienie o otwarciu postępowania.

- 2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza do wszystkich połączonych spraw. Sąd może również wyznaczyć jednego nadzorcę sądowego albo zarządcę do wszystkich połączonych spraw, powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.**
- 3. Dla każdego z dłużników sporządza się osobne spisy wierzycielności oraz głosuje się i przyjmuje odrębne układy.**
- 4. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego i zarządcy oraz koszty postępowania pokrywa się z masy układowej lub sanacyjnej każdego z dłużników w częściach określonych przez sąd przy odpowiednim uwzględnieniu zasad przyznawania wynagrodzenia.**
- 5. W przypadku otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego osobowej spółki handlowej oraz jej współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, a także jeżeli sąd uzna za uzasadnione połączenie spraw prowadzonych wobec innych dłużników, w szczególności wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków, przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.**

■ **komentarz**

■ **Łączne rozpoznawanie spraw.** Sąd może połączyć do łącznego rozpoznania sprawy restrukturyzacyjne współników spółki cywilnej, jeśli wobec wszystkich współników otwarto postępowanie restrukturyzacyjne. Jeśli postępowania zostały otwarte w różnych sądach, sądem właściwym jest ten, w którym wydano pierwsze postanowie-

nie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Na takich samych zasadach mogą być łączone sprawy nie tylko współników spółki cywilnej, ale również:

- osobowej spółki handlowej – jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, a także jej współników, którzy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem. Takimi współnikami są, w zależności od rodzaju spółki, wspólnicy, partnerzy lub komplementariusze. Warunkiem połączenia spraw jest otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego spółki i co najmniej jednego ze współników;
- podmiotów powiązanych (restrukturyzacja grupy kapitałowej);
- małżonków;
- innych dłużników, o ile sąd uzna to za uzasadnione.

- **Restrukturyzacja współników spółki cywilnej.** Z charakteru spółki cywilnej wynika, że każdy z jej współników prowadzi samodzielną działalność gospodarczą jako przedsiębiorca indywidualny. Liczba mas majątkowych istniejących w spółce cywilnej jest większa od liczby współników, występują bowiem majątki każdego ze współników oraz majątek wspólny stanowiący majątek spółki. Zazwyczaj wierzyciele spółki są zarówno wierzycielami każdego ze współników, dlatego też stwierdzenie niewypłacalności lub zagrożenia niewypłacalnością będące podstawą otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jednego ze współników, oznacza konieczność otwarcia postępowania także wobec pozostałych współników zwykle w krótkim odstępie czasu. Może to również oznaczać konieczność ogłoszenia upadłości tych współników.

- **Osobne rozpoznanie wniosku o otwarcie postępowania każdego współnika.** Sama spółka cywilna nie jest przedsiębiorcą w myśl przepisów polskiego prawa, nie może być więc wobec niej ani ogłoszona upadłość, ani otwarte postępowanie restrukturyzacyjne. Restrukturyzacja poszczególnych współników spółki powinna być rozpoznawana osobno, każdy z nich ma przecież własny majątek poza majątkiem spółki oraz własnych wierzycieli, odrębnych od wierzycieli spółki. Z tego powodu otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego każdego ze współników następuje w osobnym postanowieniu.
- **Uzasadnienie połączenia postępowań restrukturyzacyjnych.** Przeprowadzenie skutecznej restrukturyzacji zobowiązań, majątku i zatrudnienia kilku współników jednej spółki cywilnej w odrębnych postępowaniach wiązałoby się z licznymi trudnościami o charakterze proceduralnym i technicznym. Połączenie postępowań restrukturyzacyjnych w jedno umożliwia ich usprawnienie i ułatwia ich przeprowadzenie, jednak warunkiem połączenia postępowań jest otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego wobec każdego ze współników spółki.
- **Sąd właściwy.** Jeśli restrukturyzację poszczególnych współników otwarto w różnych sądach, to sądem właściwym do przeprowadzenia połączonego postępowania będzie sąd, w którym otwarto pierwsze postępowanie restrukturyzacyjne wobec jednego ze współników. Zgodnie z art. 190 ust. 1 zdanie 2 p.r. wszystkie pozostałe postępowania powinny być przekazane do tego sądu.
- **Wyznaczenie osób pełniących funkcje w postępowaniu.** Wydając postanowienie o połączeniu spraw do łącznego rozpoznania, sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza, a także może wyznaczyć jednego nadzorcę sądowego lub zarządcę dołączonych spraw, powołać tylko jedną radę wierzycieli oraz wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli. Osoby, które pełniły funkcje przewidziane w przepisach o postępowaniu restrukturyzacyjnym, zostają jednocześnie odwołane.
- **Realizacja zasady równouprawnienia współników.** Z powodu różnego kręgu wierzycieli każdego ze współników, w połączonym postępowaniu powinny być sporządzone odrębne spisy wierzycieli, plany restrukturyzacji i propozycje układowe. Wobec każdego ze współników przeprowadza się również osobne głosowanie na wspólnym zgromadzeniu wierzycieli. W osobnych planach restrukturyzacyjnych uwzględnia się solidarną odpowiedzialność współników za zobowiązania zaciągnięte w związku z prowadzeniem działalności spółki. Oznacza to, że wierzyciel, który jest ujęty na spisie wierzycieli każdego ze współników z tą samą kwotą, a więc posiadający wierzycielskość wobec spółki, powinien mieć przewidziane otrzymanie raty układu w pełnej wysokości. Biznesplan każdego z układów może już jednak zakładać, że każdy z dłużników odpowiadających solidarnie będzie uczestniczył w realizacji przyjętych układów w takiej części, jaka jest jego udział w odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Takie rozwiązanie daje możliwość zrealizowania zasady równouprawnienia wierzycieli spółki i wierzycieli osobistych współników, pozwalając przy tym uniknąć konieczności ujęcia na liście bądź w planie podziału roszczeń regresowych pomiędzy współnikami.
- **Pokrycie kosztów postępowania i wynagrodzenia.** Wynagrodzenie nadzorczy sądowego lub zarządcy oraz koszty postępowania w razie przekazania spraw do łącznego rozpoznania pokrywane są proporcjonalnie, w częściach określonych przez sąd, w postanowieniu o ustaleniu wysokości wynagrodzenia.

Oznacza to, że środki na zaliczki i bieżące wydatki w toku postępowania powinny być pobierane proporcjonalnie ze środków każdej z mas układowych lub sanacyjnych.

■ **Zastosowanie reguł łączenia spraw w innych przypadkach.** Te same reguły odnoszą się do łącznego prowadzenia połączonych spraw restrukturyzacyjnych spółek osobowych oraz ich współników, którzy odpowiadają całym majątkiem za zobowiązania spółki. Reguły te odnoszą się więc do spółki jawnej i jej współników, spółki partnerskiej i jej partnerów, spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej i ich komplementariuszy. Mają one również zastosowanie do współmałżonków i spółek powiązanych, a więc działających w ramach tej samej grupy kapitałowej (holdingu).

■ **Ocena zasadności połączenia spraw.** Sąd każdorazowo ocenia, czy połączenie spraw do wspólnego rozpoznania doprowadzi do tańszego i sprawniejszego przeprowadzenia postępowań. Połączenie ma zwykle sens, jeśli postępowania toczą się w jednakowym trybie. Możliwe jest również połączenie przyspieszonego postępowania układowego i postępowania układowego przede wszystkim dlatego, że postępowanie układowe nie jest dostępne dla każdego dłużnika, a procedury i sposób zarządzania majątkiem są do siebie bardzo zbliżone. Trudno byłoby natomiast połączyć postępowanie układowe i sanacyjne, wobec konieczności powołania jednego zarządcy lub nadzorczy sądowego. [przykład 1]

■ **Dopuszczalność zastosowania omówionych przepisów w sytuacjach nieprzewidzianych przepisami.** Stosowanie omówionych wyżej przepisów wydaje się dopuszczalne również wtedy, kiedy tylko niektórzy współnicy spółki cywilnej chcą przeprowadzenia restrukturyzacji lub gdy otwarto jedynie postępowania wobec współników spółki jawnej, a nie wobec samej spółki. Uwzględnienie wszystkich stosunków wzajemnych współników łatwiej nastąpi w postępowaniu prowadzonym łącznie pod jednym kierownictwem, nawet w przypadku niepełnego rozliczenia między współnikami i współników z wierzycielami.

■ **Art. 191. [Niedopuszczalność wszczęcia kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego]**

1. Wszczęcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego jest niedopuszczalne, jeżeli wcześniejsze postępowanie restrukturyzacyjne nie zostało zakończone lub prawomocnie umorzone.
2. W przypadku postępowań dotyczących układów częściowych, jeżeli objęci są nimi różni wierzyciele, przepisu ust. 1 nie stosuje się. W przypadku postępowania o zatwierdzenie układu dłużnik zawiera umowę z tym samym nadzorcą układu, a w przyspieszonym postępowaniu układowym, sąd rozpoznający późniejszy wniosek powołuje do pełnienia funkcji nadzorczy sądowego i sędziego-komisarza te same osoby, które pełnią funkcje we wcześniej wszczętym postępowaniu, chyba że istnieją ku temu przeszkody.

■ **komentarz**

■ **Niedopuszczalność prowadzenia kilku postępowań restrukturyzacyjnych.** Jednoczesne prowadzenie dwóch lub więcej postępowań restrukturyzacyjnych wobec tego samego podmiotu jest niedopuszczalne. Wyjątek stanowi możliwość zawarcia układów częściowych na podstawie art. 191 ust. 2 p.r. i układu częściowego w toku postępowania sanacyjnego zgodnie z art. 192 ust. 1 p.r. Poza tymi wyjątkami otwarcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego jest niedopuszczalne, jeśli wcześniejsze postępowanie nie zostało zakończone lub prawomocnie umorzone. Wniosek o otwarcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego złożony przed prawomocnym zakończeniem lub umorzeniem prowadzonego dotych-

PRZYKŁAD 1

Łączne przeprowadzenie postępowań restrukturyzacyjnych w spółce cywilnej

Trzech współników spółki cywilnej złożyło do sądów wnioski o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego. Dwaj z nich złożyli wnioski o otwarcie postępowania układowego, natomiast jeden złożył wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, ponieważ suma jego zobowiązań spornych nie przekraczała 15 proc. sumy wszystkich zobowiązań. Sąd w niniejszej sprawie może połączyć sprawy do łącznego rozpoznania. Nie sprzeciwia się temu fakt, że jeden ze współników nie mógł złożyć wniosku o otwarcie postępowania układowego z powodu braku wymaganych 15 proc. sumy wierzycielskości spornych w stosunku do sumy wszystkich wierzycielskości. Przyspieszone postępowanie układowe i postępowanie układowe są na tyle zbliżone konstrukcyjnie, że łączne przeprowadzenie postępowań wydaje się celowe.

czas postępowania podlega odrzuceniu na podstawie art. 199 par. 1 pkt 1 w zw. z art. 209 p.r.

■ **Postępowanie o zawarcie układu częściowego.** Jeśli postępowania dotyczą układów częściowych i są nimi objęci różni wierzyciele, to kilka takich postępowań może się toczyć nawet jednocześnie. Umożliwienie prowadzenia kilku postępowań o zawarcie układu częściowego wynika z faktu, że w ramach takiego układu wierzycieli nie można podzielić na grupy interesu. Aby zaproponować różne propozycje układowe różnym wierzycielom, konieczne jest przeprowadzenie kilku, zwykle równoległych postępowań o zawarcie układu częściowego.

■ **Zawieranie układów częściowych w poszczególnych postępowaniach restrukturyzacyjnych.** Jeśli kilka układów częściowych ma zostać zawartych w toku postępowania o zatwierdzenie układu, wówczas dłużnik powinien zawrzeć umowę dotyczącą każdego z tych układów z tym samym nadzorcą układu. Jeżeli natomiast kilka układów częściowych ma być zawartych w przyspieszonym postępowaniu układowym, sąd, rozpoznając wniosek złożony później, powinien powołać do pełnienia funkcji nadzorczy sądowego i sędziego-komisarza te same osoby, które pełnią funkcje we wcześniej wszczętym postępowaniu, o ile nie istnieją przeszkody uniemożliwiające powołanie takich osób. Pojawienie się tego rodzaju przeszkód byłoby jednak zupełnie wyjątkowe, bo trudno wskazać przeszkody, które nie pojawiły się w stosunku do pierwszego układu częściowego, a pojawiają się co do drugiego lub kolejnego. Inna osoba powinna być więc wyznaczana do pełnienia funkcji w postępowaniu jedynie w wyjątkowych przypadkach.

■ **Art. 192. [Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego]**

1. W toku postępowania sanacyjnego dopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie układu częściowego lub wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, w którym ma zostać przyjęty układ częściowy, pod warunkiem że wierzyciele objęci układem częściowym są wierzycielami nieobjętymi układem z mocy prawa oraz nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem.
2. Otwierając przyspieszone postępowanie układowe, sąd nie powołuje nadzorczy sądowego oraz sędziego-komisarza. Funkcję sędziego-komisarza i nadzorczy sądowego pełnią sędzia-komisarz i zarządca powołani w postępowaniu sanacyjnym.
3. Zatwierdzenie układu częściowego nie wpływa na tok postępowania sanacyjnego. Treść układu częściowego może przewidywać, że układ będzie skuteczny po prawomocnym zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu sanacyjnym.

■ **komentarz**

■ **Możliwość zawarcia układu częściowego w toku postępowania sanacyjnego.** Aby zapewnić całkowitą, kompleksową restrukturyzację dłużnikowi, jest możliwe, aby w trakcie trwania postępowania sanacyjnego toczyło się postępowanie o zatwierdzenie układu częściowego lub przyspieszone postępowanie układowe. Postępowania te powinny zmierzać do zawarcia takiego układu częściowego, który obejmie wierzycieli nieobjętych

układem z mocy prawa i którzy nie wyrazili zgody na objęcie ich układem w toku postępowania sanacyjnego.

■ **Objęcie układem częściowym wierzycieli rzeczowych.** Układ częściowy zawarty w toku postępowania sanacyjnego może dotyczyć wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo na majątku dłużnika, a więc zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzycielskości lub innego prawa. Układ częściowy może obejmować takich wierzycieli nawet wbrew ich woli; jednak aby skorzystać z prawa do takiego układu, dłużnik musi przedstawić zabezpieczonym wierzycielom propozycje układowe przewidujące:

- pełne zaspokojenie wierzycielskości wraz z należnościami ubocznymi przewidzianymi w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeśli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, w terminie określonym w układzie,
- zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jaki uzyskałby w przypadku dochodzenia wierzycielskości wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia.

■ **Niemożliwość objęcia układem częściowym wierzycielskości pracowniczych.** Układem częściowym nie można z kolei objąć, bez zgody wierzyciela, pracowników dłużnika. Podstawą do przełamania braku zgody wierzyciela zabezpieczonych rzeczowo na majątku dłużnika jest art. 181 p.r., który nie stanowi podstawy zignorowania braku zgody na objęcie układem wierzycielskości pracowniczych.

■ **Funkcje w przyspieszonym postępowaniu układowym w celu zawarcia układu częściowego.** Sędzia-komisarz i zarządca powołani w postępowaniu sanacyjnym pełnią rolę odpowiednio sędziego-komisarza i nadzorczy sądowego w przyspieszonym postępowaniu układowym prowadzonym w celu zawarcia układu częściowego. Otwierając przyspieszone postępowanie układowe, sąd nie powołuje nowego nadzorczy sądowego i sędziego-komisarza.

■ **Funkcje w postępowaniu o zatwierdzenie układu w celu zawarcia układu częściowego.** W postępowaniu o zatwierdzenie układu to zarządca w postępowaniu sanacyjnym zawiera umowę z nadzorcą układu, który ma za zadanie przeprowadzić postępowanie w celu zawarcia układu częściowego. Umowy tej nie zawiera więc dłużnik. Niedopuszczalne jest także powierzenie funkcji nadzorczy układu zarządcy, gdyż musiałby on zawrzeć umowę z samym sobą. Powierzenie mu funkcji nadzorczy układu byłoby również sprzeczne z art. 24 ust. 3 p.r., który wyklucza możliwość powołania do pełnienia funkcji zarządcy osoby, która była już nadzorcą tego samego dłużnika. Nie ma natomiast przeszkód, aby umowę o sprawowanie funkcji nadzorczy układu zawarł dłużnik z osobą pełniącą funkcję zarządcy w postępowaniu sanacyjnym, w którym dłużnikowi pozostawiono zarząd własny pod nadzorem zarządcy. W takiej sytuacji opisany powyżej konflikt nie zachodzi.

■ **Skutki zatwierdzenia układu częściowego dla postępowania sanacyjnego.** Postępowanie sanacyjne toczy się zgodnie z przyjętym w planie restrukturyzacyjnym harmonogramem, niezależnie od postępowania w celu

zawarcia układu częściowego. Na jego bieg nie wpływa również zatwierdzenie układu częściowego. Układ ten może przewidywać, że stanie się on skuteczny dopiero po prawomocnym zatwierdzeniu układu, który zostanie przyjęty w postępowaniu sanacyjnym. Dzięki temu wierzyciele nieobjęci tym układem zyskają pewność, że w razie zawarcia układu w postępowaniu sanacyjnym, porozumienie będzie osiągnięte także z wierzycielami pozaukładowymi, co oznacza wyeliminowanie ryzyka prowadzenia przez nich egzekucji z rzeczy należących do dłużnika i stanowiących przedmiot zabezpieczenia tych wierzycieli. Z kolei z chwilą prawomocnego zatwierdzenia układu częściowego, tytuły wykonawcze lub egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętych tym układem tracą wykonalność z mocy prawa.

Art. 193. [Współpraca organów]

Organy postępowań restrukturyzacyjnych obowiązane są do wzajemnej współpracy.

komentarz

- **Zasada współpracy między organami postępowania.** Omawiany przepis ma charakter deklaratoryjny i przedstawia naczelną zasadę obowiązującą we wzajemnych kontaktach organów w różnych postępowaniach restrukturyzacyjnych. Zasadą tą ma być wzajemna współpraca. Dotyczy ona współpracy zarządcy lub nadzorcy sądowego z sędzią-komisarzem i radą wierzycieli w ramach jednego postępowania, jak i współpracy tych organów w toku kilku postępowań restrukturyzacyjnych połączonych do łącznego rozpoznania, a także postępowania sanacyjnego, w którym powołano dodatkowo nadzorcę w związku z wszczęciem postępowania w celu zawarcia układu częściowego. Współpraca między organami powinna być nakierowana na nadrzędny cel postępowań restrukturyzacyjnych, a więc doprowadzenie do uniknięcia upadłości przez dłużnika. Współpraca oznacza przede wszystkim wspieranie swoich działań mających na celu szybkie i sprawne prowadzenie postępowań, a więc unikanie zwłoki, naruszania terminów instrukcyjnych i błędów merytorycznych.
- **Pierwszeństwo zawarcia ugody.** Jako najbardziej korzystna metoda rozstrzygnięcia sporów, zawsze jeśli istnieje taka możliwość, powinna być wybierana ugoda. Zawarcie ugody w postępowaniu restrukturyzacyjnym ma pierwszeństwo przed wdawaniem się w spór sądowy.

Art. 194. [Posiedzenie niejawne, przeprowadzenie dowodu]

1. Sąd i sędzia-komisarz orzekają na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.
2. Sąd albo sędzia-komisarz może przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub części na posiedzeniu niejawnym, również w przypadku gdy wyznaczono rozprawę.
3. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodu z przesłuchania dłużnika, nadzorcy sądowego, zarządcy, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, przesłuchuje ich na posiedzeniu i z przesłuchania sporządza protokół, niezależnie od obecności innych osób zainteresowanych, albo odbiera od osób przesłuchiowanych oświadczenia na piśmie. Oświadczenia te stanowią dowód w sprawie.
4. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, aby oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 3, zawierało podpis notarialnie poświadczony.
5. Nieobecność osoby, o której mowa w ust. 3, wezwanej na posiedzenie lub niezłożenie przez tę osobę oświadczenia na piśmie, nawet z przyczyn usprawiedliwionych, nie wstrzymuje postępowania.

komentarz

- **Zasada rozpoznawania spraw na posiedzeniach niejawnych.** Zasadą w postępowaniu restrukturyzacyjnym jest rozpoznawanie spraw na posiedzeniu niejawnym. Dotyczy to zarówno sądu, jak i sędziego-komisarza. W ten sposób została odwrócona znana procedura cywilnej zasady, że sprawy są rozpoznawane na rozprawie [art. 148 par. 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania

- cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.; dalej: k.p.c.)].
- Taka regulacja jest podyktowana zasadą sztywności postępowania.
- Jednocześnie wszystkie gwarancje procesowe uczestników postępowania są zachowane. Jeśli nawet wierzyciel nie zostanie ujęty na spisie wierzytelności, to nie wyłącza to możliwości dochodzenia przez niego swoich praw poza postępowaniem restrukturyzacyjnym, tj. przed sądem cywilnym (gospodarczym).
- **Możliwość wyznaczenia rozprawy.** Sąd restrukturyzacyjny lub sędzia-komisarz mogą wyznaczyć rozprawę także w sytuacjach, w których ustawa nie przewiduje obowiązkowego przeprowadzania rozprawy. Podstawą takiej możliwości jest zastosowanie art. 148 par. 2 k.p.c. w zw. z art. 209 p.r. Analogiczne rozwiązanie przyjęte jest również w ramach postępowania upadłościowego.
 - Ze względu na brzmienie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i cel postępowania restrukturyzacyjnego, należy przyjąć, że możliwe jest także wyznaczenie rozprawy w sytuacjach, w których nie przewidują tego przepisy postępowania restrukturyzacyjnego. W toku postępowania może bowiem dojść do wielu szczególnych sytuacji, w których wyznaczenie rozprawy byłoby najwłaściwszym rozwiązaniem. Dotyczy to np. okoliczności, w których w przeciwnym razie wiele osób musiałoby składać wyjaśnienia na piśmie lub gdy racje uczestników postępowania są sobie wyraźnie przeciwstawne. W takim przypadku rozprawę może wyznaczyć zarówno sędzia-komisarz, jak i sąd restrukturyzacyjny.
 - **Cel wprowadzenia regulacji przeprowadzania przesłuchań poza rozprawą.** Zasada rozpoznawania spraw na posiedzeniu niejawnym sprawiła, że konieczne było uregulowanie umożliwiającego przeprowadzenie przesłuchania organów lub uczestników postępowania także poza rozprawą. Przed wydaniem rozstrzygnięcia zazwyczaj konieczne lub pożądane jest bowiem uzyskanie stanowiska zainteresowanych podmiotów.
 - **Dopuszczalne formy przesłuchania.** Postępowanie restrukturyzacyjne przewiduje kilka dopuszczalnych form przeprowadzenia przesłuchania.
 - Sąd lub sędzia-komisarz mogą przeprowadzić przesłuchanie na posiedzeniu, które może się odbyć z udziałem zainteresowanych osób (posiedzenie jawne) lub w obecności wyłącznie przesłuchiwanego (posiedzenie niejawne). Z przesłuchania powinien być sporządzony protokół.
 - Możliwe jest przeprowadzenie przesłuchania przez odebranie oświadczenia na piśmie.
 - Możliwe jest przeprowadzenie przesłuchania przez odebranie oświadczenia na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym.
 - Spośród powyższych form wyboru dokonuje sąd lub sędzia-komisarz w drodze zarządzenia. Jest to wyłączna kompetencja sądu i sędziego-komisarza, na którą nie przysługuje zaskarżenie.
 - **Nieobowiązkowy charakter przesłuchania.** Przesłuchanie w toku postępowania restrukturyzacyjnego jest uprawnieniem osoby przesłuchiwanej. Jedynie dla świadka złożenie zeznań jest obowiązkiem. Dlatego też niestawienie się zainteresowanego na posiedzenie wyznaczone w celu przesłuchania lub niezłożenie właściwego oświadczenia na piśmie nie jest przyczyną wstrzymania toku postępowania. Nawet w przypadkach, kiedy przepisy przewidują obowiązkowe przesłuchanie, jego nieprzeprowadzenie nie stanowi uchybienia procesowego i nie powinno wstrzymywać wydania rozstrzygnięcia, o ile osoba, która miała być przesłuchana, została wezwana w sposób prawidłowy do stawienia się na posiedzeniu albo złożenia oświadczenia. Nieistotne są przy tym powody, z jakich doszło do niestawiennictwa lub braku złożenia oświadczenia. Nawet jeśli przyczyny są usprawiedliwione, to nie ma obowiązku ponownego umożliwienia przesłuchania.
 - **Osoby, do których stosuje się przepisy o przesłuchaniu.** Przepisy o przesłuchaniu stosuje się do nadzorcy układu, nadzorcy sądowego, zarządcy, dłużnika, wierzyciela, członka rady wierzycieli, świadka, biegłych i innych osób.
 - Prawo restrukturyzacyjne przewiduje obligatoryjne przesłuchanie w przypadku:

PRZYKŁAD 2

Opinia biegłego na zlecenie dłużnika

Dłużnik pewnej firmy planuje zawarcie układu częściowego z zabezpieczonymi rzeczowo wierzycielami. Jeden z wierzycieli posiada wierzytelność zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości, dlatego dłużnik zleca ekspertowi oszacowanie przedmiotu zabezpieczenia.

W opisywanej sytuacji jest to dopuszczalne. Uczestnicy postępowania mogą przedkładać ekspertyzy sporządzone na ich własne zlecenie, gdy wymaga tego stan danej sprawy.

- wysłuchania nadzorcy lub zarządcy przed ich odwołaniem;
- wysłuchania dłużnika, zarządcy i zainteresowanego w sprawie uznania części wynagrodzenia za zarządzanie w postępowaniu sanacyjnym za bezskuteczne;
- wysłuchania dłużnika w przypadku złożenia wniosku przez wierzyciela o dopuszczenie do głosu na zgromadzeniu wierzytelności zależnej od warunku zawieszającego albo uprawdopodobnionej;
- wysłuchania nadzorcy sądowego, zarządcy i członka rady wierzycieli w razie złożenia wniosku członka rady wierzycieli o wynagrodzenie i zwrot wydatków;
- przy rozpoznawaniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne banku.
- **Przeprowadzanie dowodów bez wyznaczania rozprawy.** Prawo restrukturyzacyjne przewiduje także możliwość wysłuchania biegłego lub świadka na piśmie. Pozwala to na przeprowadzenie tych dowodów także bez wyznaczania rozprawy, również w zakresie wyjaśnień i uzupełnień do złożonej opinii. Pisemne wysłuchanie świadka zamieszkującego w dalekim okręgu pozwala na uniknięcie korzystania z instytucji pomocy sądowej i w ten sposób wyraźnie skraca i usprawnia postępowanie.

Art. 195. [Postępowanie dowodowe]

Nadzorca sądowy albo zarządca składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu, jeżeli uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego. W przypadku uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

komentarz

- W toku postępowania restrukturyzacyjnego zarządca lub nadzorca sądowy mogą napotkać okoliczności, które wymagają uzyskania informacji niedostępnych dla zwykłych uczestników obrotu.
- W celu uzyskania tych informacji może się on zwrócić do sędziego-komisarza o przeprowadzenie postępowania dowodowego.
- **Wymogi wniosku o przeprowadzenie postępowania dowodowego.** Postępowanie dowodowe w postępowaniu restrukturyzacyjnym może obejmować przesłuchanie świadków, dłużnika lub wierzycieli, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, żądanie dokumentów od osoby, w której posiadaniu się one znajdują, i inne czynności. Wniosek o przeprowadzenie takiego postępowania powinien być złożony na piśmie, a jego treść wskazywać okoliczności, na które ma być przeprowadzony dowód, jak i środki dowodowe, które powinny zostać ustalone.
- We wniosku zarządca lub nadzorca sądowy powinien wyjaśnić, dlaczego okoliczności, które chce ustalić za pomocą dowodu, są istotne dla danej sprawy. Niedopuszczalne jest natomiast żądanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.
- **Cel przeprowadzania postępowania dowodowego.** Konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w postępowaniu sanacyjnym wynika najczęściej na wstępnym etapie postępowania, przy badaniu przez zarządcę podstaw do zaskarżenia poszczególnych czynności dokonanych przez upadłego, które mogły być dokonane na szkodę wierzycieli. Zarządca może w drodze przesłuchania stron transakcji jako świadków pozyskać informacje co do zasadności ewentualnego powództwa.
- **Zasady przeprowadzania postępowania dowodowego.** Postępowanie dowodowe jest przeprowadzane przez sędziego-komisarza, który może wystąpić do innego sądu w drodze pomocy sądowej, w przypadku konieczności dokonania czynności w innym okręgu.
- Wniosek zarządcy lub nadzorcy sądowego o przeprowadzenie dowodu rozpoznaje sędzia-komisarz w drodze postanowienia. Na postanowienie w tym przedmiocie nie przysługuje zażalenie, niezależnie

czy wniosek został uwzględniony, czy oddalony.

- **Brak możliwości wnoszenia o przeprowadzenie postępowania dowodowego w toku badania wierzytelności.** Omawiany przepis nie powinien być stosowany na etapie merytorycznego badania przez nadzorcę sądowego lub zarządcę wierzytelności w celu umieszczenia ich w spisie wierzytelności. W razie pojawienia się wątpliwości co do istnienia wierzytelności, nie powinna być ona wciągana do spisu, i to bez występowania z wnioskiem do sędziego-komisarza o przeprowadzenie postępowania dowodowego. Okoliczności sporne dotyczące istnienia wierzytelności powinny być rozstrzygane w drodze kontradyktoryjnego postępowania zapoczątkowanego wniesieniem sprzeciwu do spisu wierzytelności.

Art. 196. [Dowód z opinii biegłego]

W postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, z wyjątkiem określonym w art. 93 ust. 1.

komentarz

- **Zasada podstawowa.** Czas potrzebny na przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jest zdecydowanie dłuższy niż innych dowodów, a ustawodawca założył, że postępowanie restrukturyzacyjne powinno być przeprowadzone w możliwie krótkim czasie. Z tego powodu wykluczono zasięganie opinii biegłego w toku postępowania.
- Uczestnicy postępowania mogą natomiast przedkładać opinie i ekspertyzy sporządzone na ich zlecenie, co może się okazać konieczne w niektórych sprawach.
- [przykład 2]
- **Wyjątek ustawowy.** Wyjątek od powyżej omówionej zasady ustanawia art. 93 ust. 1 p.r., który umożliwia przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego dla ustalenia okoliczności uzasadniających sprzeciw od spisu wierzytelności. Nawet w takim wypadku przygotowanie opinii nie powinno być zlecane, jeśli opinia biegłego w tym przedmiocie została już sporządzona w innym postępowaniu sądowym, administracyjnym lub arbitrażowym.

Art. 197. [Forma orzeczeń]

1. W postępowaniu restrukturyzacyjnym orzeczenia zapadają w formie postanowień.
2. W postanowieniu oraz dokumencie, który dotyczy składnika masy układowej lub sanacyjnej, podaje się numer danego składnika masy ujawniony w spisie inwentarza lub w spisie należności lub w innych spisach.
3. Postanowienia oraz zarządzenia wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym zamieszcza się w Rejestrze wraz z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.
4. Uczestnicy postępowania mają dostęp do danych zawartych w zamieszczanych w Rejestrze postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach.
5. Do uchwał rady wierzycieli i zgromadzenia wierzycieli przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

komentarz

- **Wydawanie decyzji w formie postanowień.** Decyzje sędziego-komisarza i sądu restrukturyzacyjnego zarówno proceduralne, jak i merytoryczne zapadają w formie postanowień. Postanowienia, które nie kończą postępowania w sprawie i nie podlegają zaskarżeniu, wpisuje się do protokołu, o ile są wydawane na posiedzeniu jawnym. Nie ma natomiast w takim przypadku potrzeby spisywania odrębnej sentencji.
- **Zarządzenia w sprawach technicznych.** W sprawach technicznych i porządkowych, takich jak wyznaczenie rozprawy, terminu wysłuchania czy sprostowanie protokołu, sędzia-komisarz i sąd restrukturyzacyjny podejmują decyzje w formie zarządzeń.
- **Oznaczanie składników masy w postanowieniach i zarządzeniach.** Jeśli postano-

wienie lub zarządzenie dotyczy składnika masy sanacyjnej lub układowej, to należy w jego treści podać numer danego składnika masy ujawniony w spisie inwentarza lub w spisie należności albo też w innych spisach. Oznaczenie składnika masy muszą również zawierać wszystkie wnioski dotyczące tego składnika. Ta regulacja ma za zadanie umożliwić umieszczanie i aktualizowanie w rejestrze informacji o statusie poszczególnych składników masy układowej bądź sanacyjnej. Oznacza to, że w spisie inwentarza, a po uruchomieniu rejestru także w jego wyszukiwarce, możliwe będzie sprawne śledzenie statusu faktycznego i prawnego każdego z elementów masy układowej lub sanacyjnej.

- **Uzasadnianie postanowień w postępowaniu restrukturyzacyjnym.** Przepisy prawa restrukturyzacyjnego przewidują obowiązek uzasadniania wyłącznie postanowień, na które przysługuje środek zaskarżenia, i tylko na żądanie stron. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy zaskarżalne postanowienie zapadło na posiedzeniu niejawnym, gdyż wówczas podlega doręczeniu wraz z uzasadnieniem na zasadach ogólnych wynikających z kodeksu postępowania cywilnego. Uzasadniane z urzędu są również postanowienia sądu restrukturyzacyjnego lub sądu okręgowego, a więc sądów odwoławczych, które zapadły na posiedzeniu niejawnym w celu rozpoznania środków zaskarżenia.
- **Zażalenie na postanowienia w postępowaniu restrukturyzacyjnym.** Zażalenie na postanowienie przysługuje wyłącznie w wypadkach przewidzianych przez przepisy ustawy. W sprawach regulowanych przepisami prawa restrukturyzacyjnego decyduje prawo do zażalenia przewidziane w tej ustawie. W sprawach, co do których brak regulacji w prawie restrukturyzacyjnym, decydują zasady kodeksu postępowania cywilnego, a zatem art. 394 k.p.c.
- **Żądanie uzasadnienia postanowienia wydanego w postępowaniu.** Jeżeli na postanowienie wydane w toku postępowania służy środek odwoławczy, to nie zawsze podlega ono uzasadnieniu z urzędu. W takim przypadku osoba zainteresowana wniesieniem ewentualnego zażalenia na wydane postanowienie składa wniosek o uzasadnienie kwestionowanego postanowienia. W tym zakresie postępowanie restrukturyzacyjne nie odbiega od zwykłych zasad procesu cywilnego. W terminie 7 dni każdy, kto ma prawo do wniesienia zażalenia, może zażądać uzasadnienia postanowienia. Następnie sąd lub sędzia-komisarz w terminie 7 dni powinien sporządzić uzasadnienie do wydanego przez siebie postanowienia. Termin do wniesienia zażalenia liczy się od doręczenia uzasadnienia osobie, która o to uzasadnienie wnioskowała. Możliwe jest również wniesienie zażalenia w terminie do żądania uzasadnienia.
- **Publikacja postanowień i zarządzeń w rejestrze.** Po wejściu w życie art. 4 p.r., czyli 1 lutego 2018 r. wejdą w życie przepisy o rejestrze, co oznacza, że od tej daty wszystkie postanowienia i zarządzenia wydane w toku postępowania restrukturyzacyjnego będą zamieszczane w rejestrze. Do tego czasu zgodnie z art. 455 ust. 2 p.r. postanowienia, zarządzenia i dokumenty, które zamieszcza się w rejestrze, do dnia utworzenia rejestru wkłada się w sekretariacie sądu, o czym zamieszcza się wzmiankę w sentencji postanowienia. Zaznacza się również datę wyłożenia dokumentu w sekretariacie sądu. W przypadku kiedy przepisy przewidują początek biegu terminu od dnia zamieszczenia postanowienia, zarządzenia lub dokumentu w rejestrze, do dnia utworzenia rejestru termin ten biegnie od dnia wyłożenia w sekretariacie sądu.
- **Oznaczanie terminu do wniesienia środka zaskarżenia postanowienia lub zarządzenia zamieszczonego w rejestrze.** Postanowienia oraz zarządzenia wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym powinny być zamieszczane w rejestrze wraz

z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia. Rejestr automatycznie odnotuje datę umieszczenia postanowienia albo zarządzenia oraz automatycznie wskaże termin, do którego możliwe jest wnoszenie środków zaskarżenia, takich jak zażalenia, zarzuty, sprzeciwy czy zastrzeżenia.

- **Zasady dostępu do dokumentów zamieszczanych w rejestrze.** Rejestr umożliwia uczestnikom postępowania stały i natychmiastowy dostęp do postanowień, zarządzeń, dokumentów i informacji. Jedynym ograniczeniem dostępu do danych zamieszczanych w rejestrze jest identyfikacja osoby żądającej dostępu do tych danych jako uczestnika postępowania. Sposób tej identyfikacji powinien być uproszczony w możliwy sposób.
- **Dostęp do decyzji innych organów postępowania.** Duże znaczenie merytoryczne dla uczestników postępowania mają nie tylko decyzje sądu i sędziego-komisarza, ale także innych organów postępowania. Z tego powodu zarówno uchwały rady wierzycieli, jak i zgromadzenia wierzycieli podlegają ujawnieniu w rejestrze i mają do nich dostęp wszyscy uczestnicy postępowania.

Art. 198. [Doręczenie postanowienia]

1. **Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy, oraz nadzorcy albo zarządcy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom.**
2. **Nadzorczy, zarządcy oraz uczestnikowi postępowania doręcza się pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, w drodze doręczenia elektronicznego, jeżeli wnieśli pismo za pośrednictwem Rejestru albo wybrali doręczanie elektroniczne za pośrednictwem tego Rejestru. Przepis art. 131¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.**

komentarz

- **Postanowienia wydane po rozprawie lub na posiedzeniu jawnym.** Postanowienia wydane po przeprowadzeniu rozprawy lub ogłoszone na posiedzeniu jawnym z urzędu nie podlegają doręczeniu. Jeśli jednak od postanowienia służy środek zaskarżenia, to można zażądać jego doręczenia wraz z uzasadnieniem.
- **Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym.** Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym podlega doręczeniu osobom, których dotyczy. W każdym przypadku doręcza się je dłużnikowi oraz nadzorcy lub zarządcy, ponieważ tych osób dotyczy każde postanowienie wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Oprócz tych osób postanowienie powinno być doręczone tym, których praw dotyczy, a więc np. członkom rady wierzycieli, jeżeli dotyczy ich powołania, odwołania lub wynagrodzeń, poszczególnym wierzycielom, jeśli rozpoznawano ich wnioski o zwolnienie od kosztów, przywrócenie terminu, świadkom i biegłym w sprawie kosztów itp.
- **Postanowienia dotyczące wierzycieli.** Wierzycielom nie doręcza się postanowień dotyczących ogółu wierzycieli, czyli np. o zatwierdzeniu układu, umorzeniu lub zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego. Doręcza się je natomiast dłużnikowi oraz nadzorcy lub zarządcy. Każde takie postanowienie mogłoby być, przy zastosowaniu odpowiedniej interpretacji, uznane za dotyczące w jakimś stopniu interesu każdego z wierzycieli. Dlatego ustawodawca wyraźnie wykluczył możliwość doręczania takich postanowień, a gdzie uznał to za istotne, nakazał obwieszczenie i ogłaszanie takich orzeczeń. Jeśli postanowienie dotyczy pojedynczego wierzyciela, to takie postanowienie jest mu doręczane.
- **Doręczenie przez umieszczenie w rejestrze.** Zgodnie z art. 131¹ par. 2 k.p.c. w przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone z datą wskazaną w elek-

PRZYKŁAD 3

Pismo umieszczone w rejestrze po 14 dniach uznaje się za doręczone

1 kwietnia 2018 r. sąd restrukturyzacyjny wydał postanowienie, które zostało umieszczone w rejestrze. Pismo dotyczyło interesów jednego z wierzycieli, który jednak stracił nadzieję na odzyskanie swojej wierzytelności, i nie był zainteresowany tokiem postępowania. Nie logował się więc do rejestru, aby sprawdzić stan sprawy. Po upływie 14 dni pismo zostało uznane za doręczone. Zgodnie z regulacją dotyczącą doręczeń elektronicznych, pismo po upływie 14 dni od umieszczenia w systemie uważa się za doręczone. Nie jest przy tym istotne, czy odbiorca faktycznie je wyświetlił lub pobrał.

tronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a przy braku takiego potwierdzenia doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym. W postępowaniu restrukturyzacyjnym systemem elektronicznym będzie rejestr. Zgodnie z jego specyfiką rzeczywiste odebranie pisma będzie się odbywać przez zalogowanie do systemu i wyświetlenie pisma na ekranie komputera odbiorcy – pobranie jego treści. Może się zdarzyć, że w przypadku braku zainteresowania losami postępowania, do wyświetlenia pisma nie dojdzie przez dłuższy czas. W takiej sytuacji samo umieszczenie pisma w systemie i oczekiwanie na jego pobranie jest traktowane jak awizowanie przesyłki przez tradycyjną pocztę. Po upływie 14 dni pismo jest uznawane za doręczone bez względu na to, czy w rzeczywistości zostało pobrałe lub odebrane. System rejestru będzie generować odpowiednie potwierdzenie doręczenia każdego z pism. [\[przykład 3\]](#)

Art. 199. [Obwieszczenie, forma]

1. **W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. W przypadku gdy od dnia obwieszczenia biegnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie jego wniesienia.**
2. **Na wniosek nadzorcy sądowego albo zarządcy lub z urzędu sędzia-komisarz może zarządzić dokonanie obwieszczenia również w inny sposób.**
3. **Na wniosek dłużnika lub wierzyciela, na ich koszt, obwieszczenie może być również dokonane w sposób przez nich wskazany.**
4. **Każdy ma dostęp do danych zawartych w obwieszczanych w Rejestrze o postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach.**

komentarz

- **Miejsce i sposób dokonywania obwieszczeń.** W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczeń dokonuje się w rejestrze, jednak do czasu wejścia w życie przepisów o rejestrze, a więc do 1 lutego 2018 r. obwieszczeń dokonuje się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Prawo restrukturyzacyjne nie przewiduje natomiast dokonywania obwieszczeń w innych miejscach i formach.
- **Obwieszczenie pouczeń.** Wraz z obwieszczeniem treści postanowienia lub zarządzenia zamieszcza się informację o sposobie i terminie wnoszenia zażalenia. Do czasu wejścia w życie przepisów o rejestrze odpowiednie pouczenia muszą być zamieszczane przy każdym obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Ze względu na koszt takich obwieszczeń wydaje się zasadne, aby dokonać zmian organizacyjnych w MSiG, które umożliwią zamieszczenie jednolitego pouczenia na początku każdego rozdziału tematycznego. Wpłyń to na znaczne zwiększenie czytelności MSiG.
- **Dokonanie obwieszczenia w innych mediach.** W uzasadnionych przypadkach sędzia-komisarz może zarządzić, aby obwieszczenie zostało dokonane w innych dziennikach o zasięgu krajowym lub zagranicznym lub w jeszcze inny sposób, np. w internecie. Takie zarządzenie może być wydane zarówno z urzędu, jak i na wniosek zarządcy lub nadzorcy sądowego.
- **Dokonanie obwieszczeń na wniosek.** Na życzenie dłużnika lub wierzyciela, obwieszczenie może być dokonane także w inny wskazany sposób, jednak na koszt wnioskodawcy. Sędzia-

- komisarz w takim przypadku wydaje postanowienie, w którym zarządza dokonanie takiego obwieszczenia. Dokonywanie obwieszczeń w sposób wskazany przez wnioskodawcę bez odpowiedniego postanowienia należy uznać za niedopuszczalne.
- **Sprawy, w których dokonuje się obwieszczeń.** Obwieszczeń w omówionym trybie dokonuje się w sprawach, które zostały określone w wielu artykułach p.r. Są to obwieszczenia:
 - o dacie złożenia spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych (art. 89 ust. 2 p.r.);
 - o wydaniu postanowienia sędziego-komisarza o zatwierdzeniu spisu wierzytelności (art. 97 ust. 2 p.r.);
 - o zwołaniu zgromadzenia wierzycieli (art. 105 ust. 1 p.r.);
 - o sprzedaży wierzytelności w specjalnej procedurze umożliwiającej uniknięcie skutków z art. 109 ust. 1 p.r. (art. 109 ust. 2 p.r.);
 - postanowienie sędziego-komisarza o przeprowadzeniu głosowania w innym trybie niż określony w art. 111 ust. 1–6 p.r. (art. 111 ust. 7 p.r.);
 - postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie przyjęcia układu (art. 120 ust. 4 p.r.);
 - o terminie rozprawy wyznaczonej w celu rozpoznania układu, jeśli nie zawiadomił o nim sędzia-komisarz na zgromadzeniu wierzycieli (art. 164 ust. 4 p.r.);
 - postanowienie sądu o zatwierdzeniu układu (art. 164 ust. 5 p.r.);
 - postanowienie sądu o odmowie zatwierdzenia układu (art. 165 ust. 6 p.r.);
 - postanowienie sądu o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, gdy układ nie został przyjęty na skutek braku większości (art. 165 ust. 6 w zw. z art. 165 ust. 5 p.r.);
 - o objęciu funkcji przez nadzorcę wykonania układu (art. 171 ust. 1 p.r.);
 - o złożeniu sprawozdania kwartalnego przez nadzorcę wykonania układu (art. 171 ust. 3 p.r.);
 - postanowienie sądu o wykonaniu układu (art. 172 ust. 2 p.r.);
 - postanowienie sądu o otwarciu postępowania o zmianę układu (art. 173 ust. 3 p.r.);
 - postanowienie sądu o uchyleniu układu (art. 176 ust. 3 p.r.);
 - złożeniu wniosku o zatwierdzenie układu (art. 222 ust. 3 p.r.);
 - postanowienie sądu o otwarciu:
 - przyspieszonego postępowania układowego (art. 235 ust. 1 p.r.),
 - postępowania układowego (art. 235 ust. 1 w zw. z art. 271 p.r.),
 - postępowania sanacyjnego (art. 235 ust. 1 w zw. z art. 289 ust. 1 p.r.);
 - o wniesieniu zażalenia na postanowienie o otwarciu:
 - przyspieszonego postępowania układowego (art. 237 ust. 2 p.r.),
 - postępowania układowego (art. 237 ust. 2 w zw. z art. 272 p.r.),
 - postępowania sanacyjnego (art. 237 ust. 2 w zw. z art. 290 p.r.);
 - w postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego:
 - postanowienie sądu o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 268 ust. 1 p.r.),
 - postanowienie sądu o zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 268 ust. 1 p.r.),
 - informacja o uprawomocnieniu się postanowienia o zmianie sposobu zabezpieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 268 ust. 1 p.r.);
 - w postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego:
 - postanowienie sądu o ustanowie-

- dowego lub tymczasowego zarządcy (art. 286 ust. 1 p.r.);
- postanowienie sądu o zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego lub tymczasowego zarządcy (art. 286 ust. 1 p.r.);
 - informacja o uprawnocnieniu się postanowienia o zmianie sposobu zabezpieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego lub tymczasowego zarządcy (art. 286 ust. 1 p.r.);
 - postanowienie o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego (art. 324 ust. 2 p.r.).
- **Techniczne aspekty dokonywania obwieszczeń.** Czynności techniczne związane z umieszczeniem obwieszczenia mogą być dokonane zarówno przez sekretariat sądowy, jak i przez zarządcę lub nadzorcę sądowego. Zarządca lub nadzorca może dokonać takich czynności, ponieważ jest organem, a nie uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego. Koszty obwieszczeń w postępowaniu restrukturyzacyjnym stanowią opłaty będące kosztami postępowania ponoszonymi przez masę sanacyjną.

Art. 200. [Zażalenie na postanowienie]

1. Na postanowienia sądu restrukturyzacyjnego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Żażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd restrukturyzacyjny jako sąd drugiej instancji.
2. Odpis zażalenia wniesionego przez wierziciela doręcza się dłużnikowi, nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.
3. Odpis zażalenia wniesionego przez dłużnika doręcza się nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.
4. Jeżeli ustawa przewiduje, że zażalenie może wnieść osoba niebędąca uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego, odpis zażalenia doręcza się dłużnikowi, nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.
5. Odpisu zażalenia na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom.
6. Żażalenie rozpoznaje się w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia akt sądowi drugiej instancji.

komentarz

- **Dopuszczalność wniesienia zażalenia.** Zasadą postępowania restrukturyzacyjnego jest, że na postanowienie wydane w toku postępowania zażalenie przysługuje tylko w przypadkach wyraźnie przewidzianych przez ustawę.
- **Sądy właściwe do rozpoznania zażalenia.** W stosunku do orzeczeń wydanych przez sędziego-komisarza sądem odwoławczym jest sąd restrukturyzacyjny. W strukturze jednego sądu funkcjonują więc dwie instancje. Rozwiązanie takie jest wzorowane na prawie upadłościowym i jest uzasadnione potrzebą sprawności postępowania i szczególną specjalizacją sądów restrukturyzacyjnych. W stosunku do orzeczeń wydawanych przez sąd restrukturyzacyjny sądem odwoławczym jest natomiast przełożony nad nim sąd okręgowy – sąd gospodarczy.
- **Żażalenia dotyczące ogółu wierzycieli.** Zgodnie z regulacją omówioną powyżej zażeń na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli nie doręcza się.
- **Postępowanie wywołane wniesieniem zażalenia.** Poza wyjątkiem w postaci szczególnych reguł dotyczących doręczeń postępowanie wywołane zażaleniem na postanowienie sędziego-komisarza toczy się na zasadach przewidzianych przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Żażalenie wnosi się więc do sądu prowadzącego postępowanie restrukturyzacyjne za pośrednictwem sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz wstępnie bada wniesione zażalenie pod kątem jego wniesienia w terminie, odpowiadania wymogom formalnym pisma procesowego i szczególnym wymogom zażalenia. Sędzia-komisarz może odrzucić zażalenie w drodze postanowienia, jeśli zostało ono wniesione po wskazanym terminie, jest niedopuszczalne albo nie uzupełniono braków. Na postanowienie sędziego-komisarza również służy zażalenie.

- Po stwierdzeniu, że zażalenie odpowiada wszystkim wymaganiom, sędzia-komisarz zarządza doręczenie odpisów zażalenia wszystkim osobom, których może ono dotyczyć, w celu umożliwienia im złożenia odpowiedzi na zażalenie albo wypowiedzenia się w innej formie co do zarzutów i wniosków zawartych w zażaleniu. Odpowiedź na zażalenie jest wnoszona bezpośrednio do sądu odwoławczego. Po stwierdzeniu wpływu zwrotnych poświadczeń doręczenia odpisu zażalenia wszystkim uprawnionym do jego otrzymania sędzia-komisarz wydaje zarządzenie o przedłożeniu akt sądowi restrukturyzacyjnemu w celu rozpoznania zażalenia.
- **Oplata od zażalenia.** Oplata od zażeń wnoszonych w postępowaniu restrukturyzacyjnym, zgodnie z art. 75 pkt 3 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623; dalej: k.s.c.u.), jest opłatą stałą i wynosi 200 zł. Wyjątkiem jest zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza wydane w rozpoznaniu sprzeciwu, gdy opłata ma charakter stosunkowy i wynosi 1/5 wpisu stosunkowego.
 - **Dopuszczalność zażalenia wnoszonego przez zarządcę lub nadzorcę sądowego.** Zasadniczo prawo do wniesienia zażalenia przysługuje wyłącznie uczestnikom postępowania restrukturyzacyjnego, czyli dłużnikowi i wierzycielom. Z kolei zarządca lub nadzorca sądowy jest organem postępowania restrukturyzacyjnego, a nie uczestnikiem, i tylko wyjątkowo realizuje w postępowaniu własny interes prawny lub majątkowy. Zarządca lub nadzorca mają prawa strony w postępowaniu w sytuacji, gdy zostanie złożony sprzeciw w procedurze ustalania spisu wierzycelności. W takim przypadku zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza wniesione przez nadzorcę lub zarządcę jest dopuszczalne, natomiast w każdym innym wypadku będzie podlegać odrzuceniu. [przykład 4]

Art. 201. [Termin do wniesienia środka zaskarżenia]

1. Termin do wniesienia środka zaskarżenia od postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia w Rejestrze. Żażalenie wnosi się w terminie tygodnia.
2. Jeżeli postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym podlega obwieszczeniu, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia obwieszczenia.
3. Dla osób, którym ustawa nakazuje doręczyć postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia.
4. Jeżeli postanowienie, od którego przysługuje środek zaskarżenia, zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym, osoby zawiadomione o posiedzeniu w terminie tygodnia od dnia posiedzenia, a osoby, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – od dnia zamieszczenia, a jeżeli postanowienie podlega obwieszczeniu – od dnia obwieszczenia postanowienia w Rejestrze, mogą złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

komentarz

- **Terminy do wniesienia środków odwoławczych.** Zróźnicowanie sposobu informowania uczestników postępowania o wydanych postanowieniach powoduje, że różny jest sposób obliczania terminu do wniesienia właściwego środka odwoławczego przez uczestnika. Od postanowień sędziego-komisarza i sądu restrukturyzacyjnego przysługuje środek odwoławczy w postaci zażalenia, na którego wniesienie przysługuje termin tygodniowy.
- **Wyjątkowe terminy na wniesienie zażalenia.** Wyjątkowo inny termin obowiązuje w przypadku wnoszenia zażalenia na postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu i umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego. W tych przypadkach termin do wniesienia zażalenia wynosi dwa tygodnie. Również termin zażalenia na postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego dla wierzyciela, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w dniu otwarcia postępowania znajdowały się za granicą, ma charakter wyjątkowy i wynosi

PRZYKŁAD 4

Sąd odrzuci zażalenie nadzorcy na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu

W toku postępowania układowego zostało wydane postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu przez sąd. Nadzorca sądowy wniósł zażalenie na to postanowienie, jednak zostało ono odrzucone. Sąd postąpił właściwie. Zarządca lub nadzorca sądowy mogą wystąpić ze środkiem odwoławczym tylko w wyjątkowych przypadkach. Nie należy do nich wniesienie zażalenia na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu, a więc zażalenie wniesione przez nadzorcę sądowego powinno zostać w tym przypadku odrzucone.

30 dni od dnia obwieszczenia postanowienia o otwarciu postępowania w rejestrze. Wyjątkowy jest także zakres takiego zażalenia, ponieważ można je wnieść tylko w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich.

- **Bieg terminu na wniesienie środka odwoławczego od postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym.** Termin do wniesienia środka zaskarżenia od postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia zamieszczenia tego postanowienia w rejestrze. Do czasu wejścia w życie przepisów o rejestrze postanowienia wraz z uzasadnieniem wyklada się w sekretariacie sądu i od chwili ich wyłożenia należy liczyć bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia.
- Dla celów dowodowych wzmianka o wyłożeniu w sekretariacie będzie zamieszczana na postanowieniu. Jeżeli postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym podlega obwieszczeniu, to bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia, w którym dokonano obwieszczenia w MSiG, a od 1 lutego 2018 r. – w rejestrze.
- Jeśli postanowienie ma być doręczone, termin na wniesienie środka odwoławczego biegnie nie od dnia wydania postanowienia, ale od daty jego doręczenia. W takich przypadkach termin obwieszczenia lub zamieszczenia w rejestrze albo obwieszczenia w MSiG nie ma znaczenia dla biegu terminu zażalenia.
- **Bieg terminu na wniesienie środka odwoławczego od postanowienia wydanego na posiedzeniu jawnym.** Jeśli postanowienie zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym, to termin biegnie różnie, zależnie od tego, czy postanowienie podlega obwieszczeniu i czy uprawniony do zażalenia był zawiadomiony o posiedzeniu. Jeśli postanowienie nie podlega obwieszczeniu, to osoby zawiadomione o posiedzeniu muszą wnieść o doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem w terminie tygodnia od dnia posiedzenia. Osoby niezawiadomione o posiedzeniu jawnym muszą zaś złożyć wniosek o doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem w terminie tygodnia od dnia zamieszczenia postanowienia w rejestrze, a do wejścia w życie przepisów o rejestrze – od dnia wyłożenia go w sekretariacie. Jeśli postanowienie podlega obwieszczeniu, to termin do złożenia wniosku o doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem biegnie od dnia obwieszczenia postanowienia w rejestrze, a do 1 lutego 2018 r. – od dnia obwieszczenia w MSiG niezależnie od tego, czy osoba była zawiadomiona o posiedzeniu.
- W każdym z tych przypadków termin na wniesienie środka odwoławczego biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

Art. 202. [Niedopuszczalność skargi kasacyjnej, skargi o wznowienie, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem]

Skarga kasacyjna, skarga o wznowienie postępowania oraz skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przysługują.

komentarz

- **Niedopuszczalność skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie.** W postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przysługuje skarga kasacyjna, a postępowanie jest co najwyżej dwuinstancyjne. Nie jest również dopuszczalne wniesienie skargi o wznowienie postępowania.
- **Niedopuszczalność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.** W postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przysługuje również skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Bezpprawne orzeczenie wydane przez sędzie-

go-komisarza lub sąd restrukturyzacyjny może być jednak podstawą do dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa. Jeśli zostało wydane prawomocne orzeczenie, od którego nie przysługuje skarga, to odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można się domagać również bez wcześniejszego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych.

Art. 203. [Oświadczenie, dokumenty elektroniczne]

1. Jeżeli ustawa przewiduje złożenie przez dłużnika pisemnego oświadczenia, że przedstawione informacje są prawdziwe i zupełne, oświadczenie to zawiera klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.
2. Jeżeli ustawa przewiduje złożenie dokumentu w postaci elektronicznej, dokument składa się za pośrednictwem Rejestru i opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.
3. Dokumenty złożone w postaci elektronicznej drukuje się i załącza do akt wyłącznie na zarządzenie sędziego-komisarza.

komentarz

- **Składanie oświadczenia przez dłużnika.** Prawo restrukturyzacyjne przewiduje złożenie przez dłużnika pisemnego oświadczenia, że przedstawione informacje są prawdziwe i zupełne wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania – przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego i postępowania sanacyjnego.
- **Dokumenty składane w formie elektronicznej.** Od wejścia w życie przepiów o rejestrze, czyli od 1 lutego 2018 r., prawo restrukturyzacyjne przewiduje składanie w formie elektronicznej planu restrukturyzacyjnego, sprawozdań rachunkowych, sprawozdań ostatecznych, spisu inwentarza wraz z oszacowaniem, spisu wierzycelności, spisu wierzycelności spornych, spisu obecności wierzycieli na zgromadzeniu wierzycieli i spisu głosów na zgromadzeniu wierzycieli. Dwa ostatnie dokumenty mogą, ale nie muszą być złożone w formie elektronicznej.
- **Składanie pism do czasu wejścia w życie przepisów o rejestrze.** Jeżeli ustawa przewiduje, że pisma lub dokumenty składa się albo można złożyć w postaci elektronicznej, to do dnia utworzenia rejestru pisma te lub dokumenty składa się w postaci papierowej. Przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący, a więc niedopuszczalne jest złożenie dokumentu w formie innej niż papierowa do czasu wejścia w życie przepisów o rejestrze.
- **Bezpieczny podpis elektroniczny.** Ważny kwalifikowany certyfikat został zdefiniowany w ustawie z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 262 ze zm.). Zgodnie z art. 2 pkt 2 tej ustawy bezpieczny podpis elektroniczny to podpis elektroniczny, który jest przyporządkowany wyłącznie do osoby składającej ten podpis. Jest on również sporządzany za pomocą podlegających wyłącznej kontroli osoby składającej podpis elektroniczny bezpiecznych urządzeń służących do składania podpisu elektronicznego i danych służących do składania podpisu elektronicznego. Musi on być również powiązany z danymi, do których został dołączony, w taki sposób, że jakakolwiek późniejsza zmiana tych danych jest rozpoznawalna. Obecnie podmioty certyfikowane wydające programy i sprzęt potrzebne do generowania takich podpisów są wyliczone na stronie www.nccert.pl przez Narodo-

we Centrum Certyfikacji, które pełni funkcję głównego urzędu certyfikacji dla infrastruktury bezpiecznego podpisu elektronicznego w Polsce.

- **Zaufany profil ePUAP.** Definicja oraz sposób pozyskiwania i stosowania potwierdzonego zaufanego profilu ePUAP znajdują się w ustawie z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1114). Zgodnie z art. 3 pkt 14 tej ustawy profil zaufany ePUAP oznacza zestaw informacji identyfikujących i opisujących podmiot lub osobę będącą użytkownikiem konta na ePUAP, który został w wiarygodny sposób potwierdzony przez organ podmiotu określonego w art. 2 ustawy z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji podmiotów realizujących działania publiczne (Dz.U. nr 64, poz. 565).

Art. 204. [Zawiadomienie sędziego-komisarza, opinia]

1. Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, organ, który ma udzielić pomocy, zawiadamia o tym sędziego-komisarza w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia planu restrukturyzacyjnego, składając jednocześnie opinię w sprawie wraz z odpisami opinii dla dłużnika, nadzorcy albo zarządcy. Odpis opinii doręcza się dłużnikowi, nadzorcy albo zarządcy.

2. Dłużnik może złożyć zmienione propozycje układowe pod rygorem umorzenia postępowania w terminie tygodnia od dnia doręczenia odpisu opinii.

komentarz

- **Pomoc publiczna.** Regulacje dotyczące pomocy publicznej zostały omówione w komentarzu do art. 140–148 p.r. Według tych przepisów, jeżeli restrukturyzacja przewiduje udzielenie pomocy finansowanej ze środków publicznych, jak również umorzenie zobowiązań publicznych, to należy zbadać, czy sposób lub zakres restrukturyzacji odpowiada takiemu, na jaki zgodziłby się prywatny wierzyciel, a także czy inwestycja publicznych środków w restrukturyzowane przedsiębiorstwo odpowiada warunkom, na jakich zgodziłby się zainwestować prywatny inwestor. Jeśli test prywatnego wierzyciela lub prywatnego inwestora nie wypadnie korzystnie, to propozycje układowe muszą spełnić wiele warunków, aby restrukturyzację uznać za dopuszczalną.
- **Prawo organu do ustosunkowania się do planu restrukturyzacyjnego.** Jeżeli dłużnikowi ma być udzielona pomoc publiczna, to plan restrukturyzacyjny należy doręczyć organowi, który ma udzielić pomocy. Organ ma możliwość wypowiedzenia się na temat przedstawionego planu restrukturyzacyjnego, zwłaszcza przez wskazanie, czy plan spełnia warunki dopuszczalności udzielenia pomocy.
- **Skutki negatywnej opinii organu.** Jeśli ze stanowiska organu wynika, że przedstawione w planie restrukturyzacyjnym propozycje nie spełniają warunków dopuszczalności udzielenia pomocy publicznej, to dłużnik może poprawić propozycje układowe i plan restrukturyzacyjny tak, aby spełnić warunki dopuszczalności udzielenia pomocy, albo dokonać takiej modyfikacji propozycji układowych, żeby warunki restrukturyzacji nie przewidywały udzielania pomocy publicznej. Jeśli w wypadku negatywnego stanowiska organu dłużnik nie dokona modyfikacji odpowiednich propozycji układowych w terminie tygodnia od doręczenia mu opinii organu, sąd umarza postępowanie restrukturyzacyjne.

Art. 205. [Termin na złożenie zmiany planu]

Nadzorca sądowy albo zarządca składa zmieniony plan restrukturyzacyjny w terminie tygodnia od dnia złożenia przez dłużnika zmienionych propozycji układowych. Przepisy art. 140 i art. 204 stosuje się odpowiednio, z tym że kolejna zmiana propozycji układowych jest niedopuszczalna.

komentarz

- **Modyfikacja planu restrukturyzacyjnego.** W przypadku konieczności zmodyfikowania propozycji układowych w związku z negatywną opinią organu udzielającego pomocy publicznej, jeśli dłużnik złoży w terminie poprawione propozycje układowe, nadzorca sądowy lub zarządca ma obowiązek dostosować do tych nowych propozycji plan restrukturyzacyjny. Plan restrukturyzacyjny ma bowiem zapewnić faktyczną realizację propozycji układowych. Zarządca lub nadzorca powinien złożyć nowy plan restrukturyzacyjny w terminie tygodnia od doręczenia mu poprawionych propozycji układowych przez dłużnika.
- **Skutki złożenia poprawionych propozycji układowych i planu restrukturyzacyjnego.** Nowy plan restrukturyzacyjny powinien być doręczony organowi, który udziela pomocy publicznej. Nie ma oczywiście obowiązku doręczania tego planu organowi, jeśli z nowej treści propozycji układowych wynika, że pomoc publiczna nie będzie udzielana. Organ wyraża opinię o zgodności nowego planu restrukturyzacyjnego z wymogami udzielania pomocy publicznej w trybie art. 204 p.r. Ponowna opinia negatywna powoduje konieczność umorzenia postępowania bez możliwości poprawienia propozycji układowych.

Art. 206. [Dostęp do akt]

1. Akta sądowe udostępnia się w sekretariacie sądu uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. Osoby te mogą otrzymywać z akt odpisy i wyciągi oraz bez żadnych dodatkowych opłat sporządzać we własnym zakresie fotokopie.

2. Pobrane samodzielnie wydruki komputerowe postanowień, zarządzeń i dokumentów obwieszonych lub zamieszczonych w Rejestrze mają moc urzędowo poświadczonych odpisów, jeżeli posiadają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w Rejestrze.

3. Od dnia obwieszczenia w Rejestrze nie można zastępować się nieznajomością treści obwieszczenia, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie można było dowiedzieć się o obwieszczeniu.

komentarz

- **Jawność akt postępowania.** W postępowaniu restrukturyzacyjnym jawność jest jedną z naczelnych zasad, a jej realizacji służy m.in. jawność akt postępowania. Oznacza to, że każdy uczestnik postępowania oraz każdy, kto dostatecznie usprawiedliwi potrzebę przejrzenia akt, ma do nich wgląd w sekretariacie sądu w każdej chwili. Decyzję w sprawie udostępnienia im akt sądowych podejmuje sekretarz sądowy po potwierdzeniu tożsamości oraz faktu udziału w postępowaniu.
- **Stwierdzenie faktu udziału w postępowaniu.** Potwierdzenie udziału w postępowaniu wierzycieli po ustaleniu spisu wierzytelności jest dokonywane na podstawie tego spisu. Natomiast przed ustaleniem spisu wierzytelności za uczestnika postępowania uznany będzie każdy, kto twierdzi, że jest wierzycielem. Jeśli spisu wierzytelności jeszcze nie ustalono, wgląd do akt ma każdy zainteresowany, który należycie usprawiedliwi swoją potrzebę. Usprawiedliwienia należy dokonać w pisemnym wniosku do sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz wydaje w tej sprawie zarządzenie, na które nie służy zażalenie i którego w zasadzie nie doręcza się, a jedynie w sekretariacie informuje się o jego treści osobę zainteresowaną. [przykład 5]
- **Osoby zainteresowane posiadające usprawiedliwioną potrzebę.** Za osoby zainteresowane posiadające usprawiedliwioną potrzebę uzyskania wglądu do akt należy uznać przede wszystkim osoby będące wierzycielami dłużnika, zainteresowane nabyciem majątku dłużnika w toku postępowania sanacyjnego oraz będące potencjalnymi spadkobiercami dłużnika, przed złożeniem przez nie oświadczenia w sprawie nabycia spadku.

PRZYKŁAD 5

Wniosek o dostęp do akt przed ustaleniem spisu wierzytelności

Przed ustaleniem spisu wierzytelności wniosek o wgląd do akt postępowania złożyła osoba, która wskazała, że jest wierzycielem. Sędzia-komisarz uznał, że wniosek tej osoby wystarczająco usprawiedliwił potrzebę uzyskania dostępu do akt. Po ustaleniu spisu wierzytelności okazało się jednak, że w istocie osobie tej nie przysługiwała wymagalna wierzytelność wobec dłużnika. Mimo to w opisywanej sytuacji osoba taka ma prawo wglądu do akt. Jeśli o wgląd do akt postępowania wnosi się przed ustaleniem spisu wierzytelności, nie jest konieczne udowodnienie faktu bycia wierzycielem. Konieczne jest jedynie usprawiedliwienie swojej potrzeby uzyskania dostępu do akt.

■ **Prawo do żądania odpisów i kserokopii oraz fotografowania akt.** Uczestnicy postępowania i osoby, które usprawiedliwiły swoją potrzebę wglądu do akt postępowania, mogą żądać wydania im także poświadczonych wypisów i wyciągów oraz niepoświadczonych za zgodność kserokopii z akt. Opłata za poświadczony odpis wynosi 6 zł za stronę (art. 77 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623; dalej: k.s.c.u.), natomiast za kserokopię 1 zł za stronę (art. 78 k.s.c.u.). Opłaty nie ponosi się natomiast za wykonywanie fotografii każdej strony akt. Nie ma także konieczności uzyskiwania zezwolenia lub obowiązku rejestracji fotografovanych stron.

Art. 207. [Koszty postępowania]

Koszty postępowania restrukturyzacyjnego obejmują opłaty i wydatki.

komentarz

- **Pojęcie opłat i wydatków.** W granicach pojęcia „opłaty i wydatki” mieszczą się wszystkie koszty uzasadnione celem danego postępowania restrukturyzacyjnego, a ustawa nie wskazuje ich konkretnego katalogu.
- **Opłaty.** W skład kosztów postępowania wchodzi opłaty sądowe regulowane przepisami ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.
- **Przykładowe wydatki.** Przykładowo do wydatków zaliczyć należy koszty wymaganych prawem obwieszczeń, koszty funkcjonowania rady wierzycieli, koszty zwołania zgromadzenia wierzycieli poza sądem, wynagrodzenie i wydatki organów postępowania restrukturyzacyjnego, wynagrodzenia osób zatrudnionych przez zarządcę w postępowaniu sanacyjnym, koszty związane ze sporządzeniem opisu i oszacowaniem masy sanacyjnej, jeśli wymagają zatrudnienia rzeczoznawcy majątkowego, koszty i wydatki związane z likwidacją składników masy sanacyjnej, wynagrodzenie i wydatki kuratora ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym otwartym wobec banku itp.

Art. 208. [Podmioty ponoszące koszty]

1. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego ponosi dłużnik. Zarządca uiszcza koszty należne od dłużnika pobawionego prawa zarządu na wezwanie sądu albo sędziego-komisarza.

2. Uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

3. Koszty postępowania wywołanego złożeniem sprzeciwu co do umieszczenia wierzytelności innego wierzyciela zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który złożył sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono umieszczenia zaskarżonej wierzytelności, chyba że dłużnik kwestionował umieszczenie wierzytelności w spisie wierzytelności w oświadczeniu złożonym na podstawie art. 86 ust. 2 pkt 9 lub złożył sprzeciw.

komentarz

- **Zasady ponoszenia kosztów postępowania.** Zasada postępowania restrukturyzacyjnego jest to, że koszty postępowania obejmujące opłaty i wydatki ponosi dłużnik. Ustawa rozstrzyga również kwestię kosztów postępowania wywołanego sprzeciwem wierzyciela co do ujęcia

wierzytelności innego wierzyciela. Wskazuje, że koszty te zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który wniosł sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono ujęcia zaskarżonej wierzytelności.

Sędzia-komisarz lub sąd nie obciążają jednak dłużnika tymi kosztami, jeśli w swoim oświadczeniu złożonym na podstawie art. 86 ust. 2 pkt 9 p.r. lub sprzeciwie co do uznania wierzytelności na liście kwestionował umieszczenie tej wierzytelności w spisie. Wynika to z zasady nieobciążania dłużnika konsekwencjami błędnych decyzji merytorycznych zarządcy lub nadzorcy sądowego.

- **Zaliczka na pokrycie kosztów postępowania o otwarcie właściwego postępowania.** W toku postępowania o otwarcie postępowania układowego lub sanacyjnego sąd może żądać od dłużnika zaliczki na pokrycie kosztów postępowania o otwarcie właściwego postępowania restrukturyzacyjnego. W postępowaniu układowym i sanacyjnym koszty postępowania muszą być ponoszone przez dłużnika na bieżąco, a sąd odmówi otwarcia postępowania układowego lub sanacyjnego, gdy nie zostanie uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu. Z tego powodu żądanie zaliczki na pokrycie wydatków już po otwarciu postępowania jest niedopuszczalne.

- **Zaliczka na koszty postępowania w przyspieszonym postępowaniu układowym.** W przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik wpłaca zaliczkę na poczet wydatków w toku tego postępowania w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez prezesa GUS, i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. Nieuiszczenie zaliczki skutkuje wezwaniem dłużnika do jej wpłacenia w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku. W tym postępowaniu sąd nie może natomiast żądać dodatkowej zaliczki na pokrycie kosztów postępowania. Wynika to z konieczności szybkiego i sprawnego rozpoznania wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, co byłoby niemożliwe w przypadku zażądania od dłużnika uiszczenia dodatkowej zaliczki na koszty postępowania.

Art. 209. [Odesłanie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego]

W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyłączeniem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania.

komentarz

- **Istota odpowiedniego stosowania przepisów.** Odpowiednie stosowanie przepisów ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.) w sprawach nieuregulowanych w ustawie – Prawo restrukturyzacyjne oznacza, że przepisy te powinny być stosowane bez ograniczeń, ale z odpowiednimi modyfikacjami wynikającymi z podobieństw i odmienności między poszczególnymi instytucjami. Jeśli różnice są szczególnie istotne, w niektórych przypadkach przepisy ustawy, do której następuje odesłanie,

nie mają zastosowania w ogóle. Odpowiednie stosowanie przepisów oznacza również, że w pierwszej kolejności powinny mieć zastosowanie przepisy prawa restrukturyzacyjnego, a do przepisów kodeksu postępowania cywilnego należy sięgać dopiero, gdy brak jest odpowiedniej regulacji. Nawet wówczas należy jednak uwzględnić cel i kontekst postępowania restrukturyzacyjnego, a nie cywilnego.

■ **Przyczyny odesłania do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.** Postępowanie restrukturyzacyjne stanowi odrębny tryb sądowego postępowania ugodowego zmierzającego do stworzenia warunków do zawarcia układu umożliwiającego uniknięcie przez dłużnika upadłości. Prawo restrukturyzacyjne zawiera zarówno normy materialnoprawne, jak i procesowe, których wspólne stosowanie ma urzeczywistnić cel postępowania. Postępowanie restrukturyzacyjne jest w zasadzie postępowaniem cywilnym, dlatego też w zakresie nieregulowanym przez regulującą je ustawę, zastosowanie powinny znaleźć przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Sprawa restrukturyzacyjna będąca przedmiotem postępowania restrukturyzacyjnego jest rodzajem sprawy cywilnej, która ma kompleksowo rozwiązać konflikt pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem, oraz pomiędzy samymi wierzycielami, który zaistniał w związku z niewypłacalnością lub zagrożeniem niewypłacalnością dłużnika, w sposób zgodnie przyjęty przez dłużnika i określoną większość wierzycieli.

■ **Zakres odesłania.** Ustawa odsyła w zakresie całego postępowania restrukturyzacyjnego do przepisów księgi pierwszej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego, czyli procesu, który został uregulowany w art. 15–505 k.p.c. Wykluczone zostało natomiast stosowanie przepisów o postępowaniu nieprocesowym, a także o postępowaniu egzekucyjnym, chyba że do jakichś przepisów ustawa odsyła wprost.

■ **Niedopuszczalność zawieszenia postępowania.** Postępowanie restrukturyzacyjne nie może być zawieszona na żadnym etapie, co w szczególności oznacza konieczność rozstrzygnięcia przez sędziego-komisarza sprzeciwu, a przez sąd zażalenia na rozstrzygnięcie sprzeciwu, nawet gdy co do wiarytelności toczy się postępowanie sądowe lub administracyjne przed innym sądem. Na wypadek śmierci osób występujących w postępowaniu przewidziano sposób działania niewymagający zawieszania biegu postępowania restrukturyzacyjnego: w sytuacji śmierci nadzorcy sądowego lub zarządcy zastosowanie ma art. 29 ust. 1, w wypadku śmierci dłużnika art. 72 ust. 1, a w wypadku śmierci wierzyciela art. 75 p.r.

TYTUŁ II

Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach

DZIAŁ 1

Postępowanie o zatwierdzenie układu

Art. 210. [Umowa o nadzór nad przebiegiem postępowania]

1. W celu przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów i złożenia wniosku o zatwierdzenie układu dłużnik zawiera umowę o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania z osobą spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, która pełni funkcję nadzorcy układu.
2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nadzorca układu pełni swoją funkcję od dnia zawarcia umowy.

komentarz

- **Postępowanie o zatwierdzenie układu.** Istota postępowania o zatwierdzenie układu sprowadza się do pozasądowego gło-

- sowania oraz przyjęcia układu. Dopiero przyjęty układ podlega złożeniu do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie. Można więc wyróżnić dwa etapy: etap przedsądowy oraz etap sądowy.
- **Etap przedsądowy.** Etap konstruowania planu restrukturyzacyjnego, propozycji układowych, negocjacji z wierzycielami nie jest objęty ramami postępowania sądowego, w tym zasadami jawności wewnętrznej oraz zewnętrznej. Podstawową wartością postępowania na etapie przedsądowym jest więc poufność wynikająca z braku publicznego obwieszczenia o toczącym się procesie.
 - **Rola nadzorcy układu.** Podmiotem, który reprezentuje wymiar sprawiedliwości na etapie przedsądowym, jest nadzorca układu. Nadzorcą układu może być podmiot (osoba fizyczna lub spółka), który posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego, lub którego wspólnicy lub członkowie zarządu posiadają taką licencję. Głównym zadaniem nadzorcy jest dbanie o to, aby procedura była prowadzona zgodnie z prawem oraz w poszanowaniu interesów wierzycieli.
 - **Elementy umowy o nadzór nad przebiegiem postępowania.** Podstawą działania nadzorcy układu jest umowa zawierana z dłużnikiem. Co do zasady strony mają dowolność w ukształtowaniu treści umowy. Ograniczenia tej swobody wynikają z treści przepisów, które narzucają nadzorcy wykonanie określonych obowiązków. Elementami treści umowy będzie m.in. określenie:
 - 1) przedmiotu umowy – czyli przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów oraz występowania w postępowaniu o zatwierdzenie układu, w tym wykonywanie uprawnień nadzorcy sądowego na etapie uprąpomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu;
 - 2) obowiązków nadzorcy układu – przy czym strony mogą się odwołać do treści przepisów ustawy (np. strony nie muszą powtarzać obowiązków wskazanych w art. 37 ust. 2 p.r., ale nie mogą też wyłączyć obowiązków wskazanych w tym przepisie);Do podstawowych obowiązków nadzorcy należą:
 - kontrolowanie czynności dłużnika dotyczących jego majątku, a także przedsiębiorstwa,
 - sporządzenie planu restrukturyzacyjnego,
 - przygotowanie wspólnie z dłużnikiem propozycji układowych,
 - sporządzenie spisu wiarytelności oraz spisu wiarytelności spornych,
 - współpraca z dłużnikiem w zakresie sprawnego i zgodnego z prawem zbierania głosów przy zachowaniu praw wierzycieli,
 - złożenie wszechstronnego sprawozdania o możliwości wykonania układu (art. 220 p.r.);Ponadto do obowiązków nadzorcy należą:
 - weryfikacja, czy suma wiarytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15 proc. sumy wiarytelności uprawniających do głosowania (art. 218 p.r.),
 - wykonywanie uprawnień nadzorcy sądowego na etapie uprąpomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu (art. 224 p.r.),
 - obowiązek posiadania aktualnego ubezpieczenia OC (art. 25 ust. 2 p.r.);
 - 3) obowiązków dłużnika – należą do nich zapłata umówionego wynagrodzenia (art. 35 ust. 2 p.r.), udzielanie nadzorcy układu pełnych i zgodnych z prawdą informacji w celu wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz udostępnienie dokumentów dotyczących majątku i zobowiązań (art. 36 ust. 2 p.r.);
 - 4) terminu oraz sposobu spełnienia ww. obowiązków;
 - 5) okresu pełnienia funkcji, przy czym strony mogą dysponować jedynie momentem początkowym tego okresu (art. 210 ust. 2 p.r.).
 - **Premia za sukces nadzorcy układu.** Należy uznać, że istotnym elementem wynagrodzenia nadzorcy układu będzie premia za sukces. Sukces również może być definowany w umowie, przy czym z reguły strony będą się odnosiły do przyjęcia układu, zatwierdzenia układu, uprąpomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu oraz wykonania układu.
 - **Brak możliwości ograniczenia zakresu obowiązków nadzorcy układu.** Przepisy ustawy dotyczące obowiązków nadzor-

- cy układu nie mogą być wyłączone przez strony.
- **Wpływ umowy z nadzorcą układu na uprawnienia dłużnika.** Zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem (art. 36 ust. 1 p.r.). Objęcie funkcji przez nadzorcę układu stanowi moment początkowy etapu przedsądowego postępowania o zatwierdzenie układu.

Art. 211. [Dzień układowy]

1. Niezwłocznie po rozpoczęciu przez nadzorcę układu pełnienia swojej funkcji dłużnik dokonuje ustalenia dnia układowego.
2. Dzień układowy przypada nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.
3. Według stanu z dnia układowego określa się uprawnienia wierzycieli do głosowania nad układem oraz skutki przyjętego układu.
4. Wiarytelności powstałe po dniu układowym nie są objęte układem.

komentarz

- **Ustalenie dnia układowego.** Ponieważ w postępowaniu o zatwierdzenie układu nie można wyróżnić formalnego momentu otwarcia postępowania, konieczne jest wskazanie momentu miarodajnego dla oceny uprawnień wierzycieli do głosowania nad układem (w tym siły ich głosu) oraz dla oceny skutków przyjętego układu. Dlatego też niezwłocznie po objęciu funkcji przez nadzorcę układu, dłużnik (w porozumieniu z nadzorcą) dokonuje ustalenia dnia układowego.
- **Termin.** Dzień układowy może przypadać nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.
- **Istota dnia układowego.** Na dzień układowy określa się m.in. czy dany podmiot jest wierzycielem spółki, czy jest wierzycielem spornym, czy może głosować nad układem, jaka jest wysokość jego wiarytelności głównej oraz wiarytelności odsetkowej, jaka jest ogólna suma wiarytelności spornych oraz czy przekracza 15 proc. ogółu wiarytelności uprawniających.
- **Wiarytelności objęte postępowaniem układowym.** Zgodnie art. 211 ust. 4 oraz art. 150 ust. 1 p.r. układ obejmuje:
 - 1) wiarytelności osobiste powstałe przed dniem układowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej;
 - 2) odsetki za okres od dnia układowego;
 - 3) wiarytelności zależne od warunku, jeżeli warunek ziścił się w czasie wykonywania układu.Pozostałe wiarytelności powstałe po dniu układowym nie są objęte układem, a zatem podlegają spłacie w całości. Wierzyciel taki może dochodzić swoich roszczeń na drodze sądowej, w tym może prowadzić egzekucję komorniczą. Egzekucja taka nie będzie zawieszona z dniem wydania postanowienia o zatwierdzeniu układu ani umorzona po uprąpomocnieniu się tego postanowienia (art. 259 i 260 p.r. w zw. z art. 224 ust. 2 p.r.).

Art. 212. [Karta do głosowania]

Po ustaleniu dnia układowego dłużnik zbiera głosy na piśmie, przedstawiając wierzycielom karty do głosowania.

komentarz

- **Przedstawienie wierzycielom kart do głosowania.** Procedura pisemnego głosowania może być przeprowadzona po ustaleniu dnia układowego. Dopiero wtedy wiadomo, kto jest wierzycielem uprawniającym do głosowania. Dłużnik samodzielnie zbiera głosy, przedstawiając wierzycielom karty do głosowania.
- **Wymogi co do formy.** Karty mają formę pisemną, ale dłużnik może dostarczyć kartę w formie elektronicznej jako załącznik do korespondencji e-mailowej. To wierzyciel musi podpisać kartę i doręczyć ją dłużnikowi. Oczywiście dłużnik może wysłać kartę wierzycielowi korespondencją pocztową lub też dostarczyć i odebrać osobiście. Wypełnione karty do głosowania nie doręczają się na tym etapie do sądu.
- **Zasady kształtowania treści.** Dłużnik nie ma dowolności w ukształtowaniu treści karty. Treść jest określona w art. 213 p.r., a dodatkowo wzór karty do głosowania określili minister sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Art. 213. [Karta do głosowania – wymogi]

1. Karta do głosowania zawiera:
 - 1) imię i nazwisko dłużnika albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa, osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – imiona i nazwiska reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej – imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
 - 2) imię i nazwisko głosującego wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres, a gdy wierzycielem jest spółka osobowa, osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – imiona i nazwiska reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni;
 - 3) kwotę wiarytelności głosującego wierzyciela;
 - 4) grupę obejmującą kategorię interesów, jeżeli zostały przewidziane, do której został zaliczony głosujący wierzyciel;
 - 5) zgodę wierzyciela na objęcie wiarytelności układem, jeżeli jest ona wymagana na podstawie art. 151 ust. 2 i 3;
 - 6) sumę wiarytelności objętych układem;
 - 7) wskazanie dnia układowego;
 - 8) pełną treść propozycji układowych z jednoznacznym wskazaniem, które z propozycji dotyczą głosujących wierzycieli;
 - 9) imię i nazwisko albo nazwę nadzorcy układu, numer licencji nadzorcy układu albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki pełniącej funkcję nadzorcy układu, jego adres do korespondencji, numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej;
 - 10) treść głosu oddanego przez wierzyciela za albo przeciw układowi;
 - 11) wskazanie dnia oddania głosu;
 - 12) podpis wierzyciela, osób uprawnionych do jego reprezentowania albo podpis jego pełnomocnika.
2. W przypadku gdy kartę do głosowania podpisał pełnomocnik, do karty dołącza się pełnomocnictwo. Uprawnienie do podpisania karty do głosowania albo do udzielenia pełnomocnictwa wykazuje się odpisem lub wydrukiem z odpowiedniego rejestru. W przypadku gdy wierzyciel nie dołączył odpisu lub wydruku, dłużnik może pozyskać odpis lub wydruk z odpowiedniego rejestru.
3. Karta do głosowania niespełniająca wymogów określonych w ust. 1 jest nieważna.
4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty do głosowania, mając na uwadze rodzaj informacji, których umieszczenie na karcie do głosowania jest niezbędne, oraz jej kompletność i czytelność.

komentarz

- **Treść karty.** W artykule 213 w ust. 1 wskazano jakie elementy powinny zostać zawarte w treści karty. Treść karty do głosowania nie może pozostawiać żadnych wątpliwości, że wierzyciel miał pełną świadomość co do przedmiotu głosowania. Propozycja układowa dla głosującego wierzyciela jest kluczowym elementem karty. Ponadto karta ma umożliwić pełną identyfikację wierzyciela oraz siły jego głosu. Nowe prawo nie wymaga natomiast dodatkowej autentyfikacji wierzyciela. W szczególności został zlikwidowany wymóg notarialnego poświadczenia podpisu.
- **Możliwość głosowania przez pełnomocnika.** Głosowanie jest możliwe również przez pełnomocnika. W takim wypadku do karty dołącza się pełnomocnictwo.
- **Wzór karty do głosowania.** Karta do głosowania jest składana na wzorze określonym w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z 17 grudnia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 2215).

Art. 214. [Postępowanie w przypadku wsparcia publicznego]

Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi ma zostać udzielone wsparcie, o którym mowa w art. 140, wierzycielowi, który ma udzielić wsparcia, doręcza się, wraz z kartą do głosowania, plan restrukturyzacyj-

ny wraz z dokumentami, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

komentarz

- **Dopuszczalność wsparcia publicznego w postępowaniu układowym.** Dłużnik może zaproponować wierzycielom publicznym taki sposób redukcji zadłużenia, który będzie stanowił wsparcie państwa lub wsparcie przy użyciu zasobów państwowych dla dłużnika.
- **Możliwe formy wsparcia publicznego.** Wsparcie publiczne może przyjmując dowolną formę, w szczególności może nastąpić poprzez zmniejszenie wysokości zobowiązań, rozłożenie spłaty na raty, odroczenie terminu wykonania zobowiązań lub zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych w celu dochodzenia wierzytelności, udzielenie pożyczek, kredytów, poręczeń lub gwarancji. Warunkiem uznania, że dana propozycja może stanowić wsparcie państwa, jest jakiegokolwiek zmniejszenie uprawnień, pogorszenie pozycji prawnej wierzyciela wobec dłużnika na skutek przyjętego układu. Samo pogorszenie pozycji prawnej wierzyciela publicznego jako skutek otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub złożenia wniosku o zatwierdzenie układu lub wydania przez sąd nieprawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu nie może być uznane za wsparcie państwa. A zatem jeśli propozycja układowa będzie przewidywała pełną spłatę zobowiązania publicznoprawnego zgodnie z pierwotnymi warunkami i terminami płatności, w szczególności natychmiast po prawomocnym zatwierdzeniu układu, to taka sytuacja nie będzie stanowiła wsparcia państwa, zaś dłużnik nie będzie musiał wykonywać dyspozycji art. 214 p.r. oraz art. 140 p.r.
- **Obowiązki dłużnika w sytuacji skorzystania z pomocy publicznej.** Jeśli jednak propozycje wobec wierzycieli przewidują wsparcie państwa, to dłużnik musi doręczyć wierzycielom publicznoprawnym nie tylko karty do głosowania, lecz także:
 - 1) plan restrukturyzacyjny, który dodatkowo będzie zawierał:
 - a) test prywatnego wierzyciela stanowiący ocenę, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu będzie stanowiło pomoc publiczną, oraz
 - b) ocenę, czy wsparcie udzielone w trakcie wykonywania układu spełnia kryteria uznania go za pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie wraz z uzasadnieniem;
 - 2) dokumenty, o których mowa w art. 37 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz.U. z 2007 r. nr 59, poz. 404 ze zm.), czyli m.in. zaświadczenia o uprzednio uzyskanej pomocy de minimis albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy, informacje niezbędne do udzielenia pomocy de minimis dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Art. 215. [Ważność głosu wierzyciela]

Głos wierzyciela zachowuje ważność, o ile wniosek dłużnika o zatwierdzenie układu wpłynął do sądu przed upływem trzech miesięcy od dnia oddania głosu.

komentarz

- **Termin ważności głosu na karcie do głosowania.** Procedura głosowania, a zatem i zbierania głosów, jest rozciągnięta w czasie. Ustawodawca wskazał zatem okres ważności głosu na trzy miesiące od dnia oddania głosu. Przez dzień oddania głosu rozumie się dzień wypełnienia karty do głosowania, przy czym wierzyciel wypełnia odrębną rubrykę karty do głosowania i wpisuje stosowną datę.

Przez wpłynięcie do sądu należy rozumieć złożenie wniosku w biurze podawczym sądu. Zgodnie z art. 165 par. 2 k.p.c. oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. poz. 1529 ze zm.) lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.

- **Postępowanie w przypadku upływu terminu ważności.** Upływ terminu ważności głosu powoduje konieczność ponownego oddania głosu przez wierzyciela. Może to nastąpić również po złożeniu wniosku o zatwierdzenie układu, w razie stwierdzenia takiej nieprawidłowości na etapie rozpoznania wniosku przez sąd. Zaniechanie uzupełnienia tego braku powoduje, że dany wierzyciel nie bierze udziału w głosowaniu, a zatem głos wierzyciela uprawnionego do głosowania jest w praktyce liczony jako głos przeciwko układowi.

Art. 216. [Informowanie o sytuacji majątkowej dłużnika]

1. Nadzorca układu udziela wierzycielowi na jego żądanie informacji o sytuacji majątkowej dłużnika i możliwości wykonania układu w zakresie, który jest potrzebny do podjęcia racjonalnej ekonomicznie decyzji o głosowaniu za albo przeciw układowi.
2. Wierzyciel może złożyć nadzorcy układu pisemne zastrzeżenia co do zgodności z prawem przebiegu samodzielnego zbierania głosów lub wskazania innych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zatwierdzenie układu. Nadzorca układu dołącza zastrzeżenia wierzycieli do sprawozdania składanego do sądu wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu.

komentarz

- **Obowiązki informacyjne nadzorcy układu.** W przedsądowej fazie postępowania o zatwierdzenie układu podmiotem, który czuwa nad zgodną z prawem procedurą oraz dba o zachowanie interesu wierzycieli, jest nadzorca układu. To nadzorca układu ma zapewnić dostateczny stopień zaufania okazany przez wierzycieli na rzecz dłużnika oraz dla jego propozycji układowych. Jako że postępowanie ma poufny charakter, szczególnie w zakresie jawności zewnętrznej, ale również wewnętrznej, potrzebny jest osadzony w procedurze mechanizm pozwalający wierzycielom na dostęp do informacji oraz na komunikację z nadzorcą. Trzeba też przypomnieć, że wierzyciele nie mają środków zaskarżenia o charakterze dewolutywnym i suspensywnym na etapie tworzenia spisu wierzytelności oraz głosowania.
- **Zakres informacji.** Zgodnie z art. 216 ust. 1 wierzyciel może żądać od nadzorcy układu udzielenia informacji o sytuacji majątkowej dłużnika i możliwości wykonania układu. Nadzorca musi takiej informacji udzielić.
- **Termin udzielenia odpowiedzi.** Ustawa nie określa przy tym terminu dla nadzorcy. Trzeba przyjąć, że należyta staranność wymagana od nadzorcy nakazuje mu odpowiedzieć niezwłocznie.
- **Forma komunikacji.** Komunikacja pomiędzy nadzorcą a wierzycielami może być prowadzona w dowolny sposób i w dowolnej formie.
- **Ograniczenia w zakresie informacji.** Oczywiście nadzorca nie jest zobowiązany odpowiedzieć na każde pytanie wierzycieli. Część wierzycieli może próbować wykorzystać postępowanie restrukturyzacyjne do zdobycia informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa dłużnika. Dlatego też zakresem obowiązku nadzorcy są objęte tylko takie informacje, które są potrzebne do podjęcia racjonalnej ekonomicznej decyzji o głosowaniu za albo przeciw układowi. Będą to więc w szczególności informacje objęte sprawozdaniem nadzorcy układu (por.

art. 220 p.r.), w tym planem restrukturyzacyjnym. Informacje te mają tak szeroki zakres, że powinny stanowić wystarczającą podstawę do podjęcia decyzji przez wierzycieli. Z pewnością do podjęcia decyzji nie są konieczne dane technologiczne, dotyczące źródeł dostaw czy też kanałów dystrybucji.

- **Możliwość składania pisemnych zastrzeżeń przez wierzycieli.** Na etapie przedsądowym wierzyciele nie mają bezpośredniej możliwości przedstawienia swojego stanowiska sądowi restrukturyzacyjnemu. Wierzyciele mogą jednak złożyć do nadzorcy pisemne zastrzeżenia, które zostaną przez nadzorcę wzięte pod uwagę przy sporządzeniu sprawozdania, jak również zostaną dołączone do sprawozdania składanego do sądu wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu.
- **Przedmiot zastrzeżeń.** Przedmiotem zastrzeżeń mogą być w szczególności informacje o wadliwym przebiegu głosowania, niewłaściwym ujęciu w spisie wierzycieli wierzytelności wierzyciela składającego zastrzeżenia lub innego wierzyciela, zdarzeniach, które wpływają na wiarygodność dłużnika w kontekście wykonania przyjętego układu, niezgodnym z prawem lub należyta starannością działaniu nadzorcy układu. Zastrzeżenia może też zgłosić podmiot, który został pominięty w procedurze zbierania głosów jako wierzyciel, a który twierdzi, że posiada roszczenia wobec dłużnika. Taki potencjalny wierzyciel zostanie uznany za wierzyciela spornego jednak tylko wtedy, gdy jego twierdzenia znajdują oparcie w stanie faktycznym sprawy (nie chodzi więc tutaj o pozorną wierzytelność). Twierdzenia te powinny być co najmniej uprawdopodobnione.
- **Przekazanie zastrzeżeń do dłużnika.** Po otrzymaniu pisemnych zastrzeżeń nadzorcy powinien je przekazać dłużnikowi z wezwaniem do niezwłocznego ustosunkowania się. Dłużnik na tym etapie może uznać wierzytelność, która w ten sposób zostanie objęta układem, i nie będzie stanowiła wierzytelności spornej. Trzeba bowiem pamiętać, że postępowanie o zatwierdzenie układu może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15 proc. sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Art. 217. [Przyjęcie układu]

1. Układ jest przyjęty, jeżeli za jego przyjęciem wypowie się większość wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.
2. Jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ jest przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość uprawnionych do głosowania nad układem wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących uprawnionym do głosowania nad układem wierzycielom z tej grupy.
3. Układ jest przyjęty, mimo nieuzyskania wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli wierzyciele mający łącznie dwie trzecie sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do głosowania nad układem głosowali za przyjęciem układu, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciw przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego.
4. Przyjęcie układu stwierdza nadzorca układu.

komentarz

- **Zaostrzone wymagania w zakresie większości głosów w głosowaniu nad przyjęciem układu.** Postępowanie o zatwierdzenie układu w fazie przedsądowej, w której dochodzi do samodzielnego zbierania głosów przez dłużnika,

jest prowadzone ze znacząco ograniczoną jawnością. Stanowi to co do zasady zagrożenie dla wierzycieli, którzy zostali pominięci przez dłużnika, i nie mają wiedzy o postępowaniu. Dlatego też w tym postępowaniu zaostrzono wymogi większości głosów w ramach głosowania nad przyjęciem układu. Dłużnik musi przekonać do swoich propozycji większość osobową wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem (czyli za układem musi głosować więcej niż połowa ogółu wierzycieli). Ponadto ci wierzyciele muszą reprezentować łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

- **Wpływ na wymagania co do kworum.** Obie większości stanowią też pośrednio o kworum wierzycieli głosujących. Układu nie da się przyjąć, jeśli w głosowaniu bierze udział mniej niż połowa wierzycieli (osobowo) oraz mniej niż dwie trzecie kapitału wierzytelności.
- **Możliwość różnicowania propozycji układowych.** W praktyce bardzo często dłużnik różnicuje propozycje układowe w zależności od potencjału negocjacyjnego danej grupy wierzycieli. Paradoksalnie oznacza to, że podmioty dysponujące wyższymi wolumenami wierzytelności, a zatem o większej sile głosu, muszą się liczyć z większymi redukcjami układowymi. Często natomiast wierzyciele drobni są zaspokojeni w całości, a to ze względu na ogólną relatywnie niewysoką sumę ich wierzytelności oraz na chęć pozyskania ich poparcia. Wierzyciele ci są z reguły najbardziej liczni i stanowią przez to klucz do uzyskania większości osobowej w głosowaniu.
- **Podział wierzycieli na grupy.** Różnicowanie propozycji układowych jest możliwe poprzez utworzenie odrębnych kategorii interesów oraz przypisanie każdej z wyróżnionych kategorii do grupy wierzycieli. Po takim zabiegu dochodzi do odrębnych głosowań w każdej z grup wierzycieli.
- **Procedura w przypadku głosowania w grupach.** Układ jest przyjmowany w dwóch procedurach: zasadniczej oraz pomocniczej. Zasadnicza procedura sprowadza się do uzyskania większości osobowej (ponad połowa) oraz kapitałowej (co najmniej dwie trzecie) w każdej z wyróżnionych grup wierzycieli. Procedura pomocnicza jest stosowana tylko gdy nie uda się osiągnąć większości w niektórych z grup wierzycieli (co najmniej w jednej, a maksymalnie we wszystkich bez jednej – zawsze co najmniej w jednej grupie układ musi być przyjęty). W takim przypadku należy się cofnąć o krok i zliczyć wszystkich wierzycieli głosujących za układem oraz reprezentowane przez nich wierzytelności. Układ zostanie przyjęty, jeżeli wierzyciele mający łącznie dwie trzecie sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do głosowania nad układem głosowali za przyjęciem układu. Dodatkowo wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciw przyjęciu układu, muszą zostać zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego. Aby ustalić, że ten warunek jest spełniony, należy przeprowadzić symulację stopnia zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym. Sprowadza się to z jednej strony do symulacji kosztów takiego postępowania oraz innych zobowiązań powstałych po ogłoszeniu upadłości. Z drugiej strony konieczna jest symulacja wysokości środków pozyskanych z likwidacji masy upadłości. Wysokość zaspokojenia wierzycieli w upadłości jest efektem symulacji planu podziału funduszy masy upadłości oraz sum uzyskanych ze zbycia przedmiotów obciążonych rzeczowo.
- **Stwierdzenie przyjęcia układu.** Przyjęcie układu stwierdza nadzorca układu. Stwierdzenie przyjęcia układu jest elementem pisemnego sprawozdania nadzorcy układu. ©